

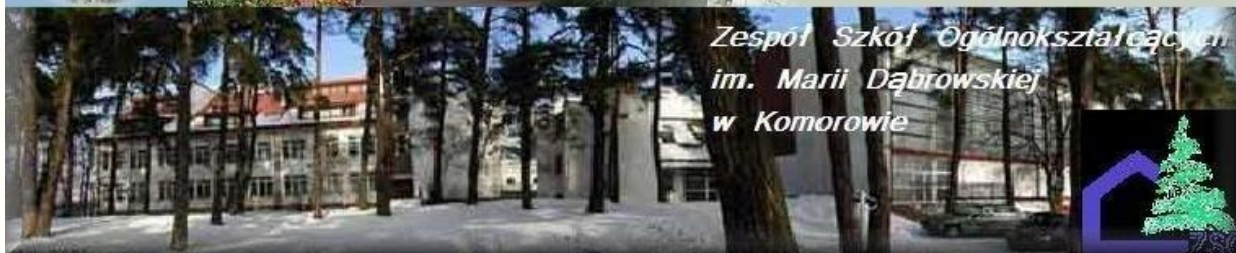

GMINA MICHAŁOWICE

INFORMACJA O STANIE REALIZACJI ZADAŃ OŚWIATOWYCH ZA ROK SZKOLNY 2015/2016

Zespół Szkół w Michałowicach
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II
Gimnazjum im. Księcia Józefa Poniątkowskiego

Zespół Szkół Ogólnokształcących
im. Marii Dąbrowskiej
w Komorowie

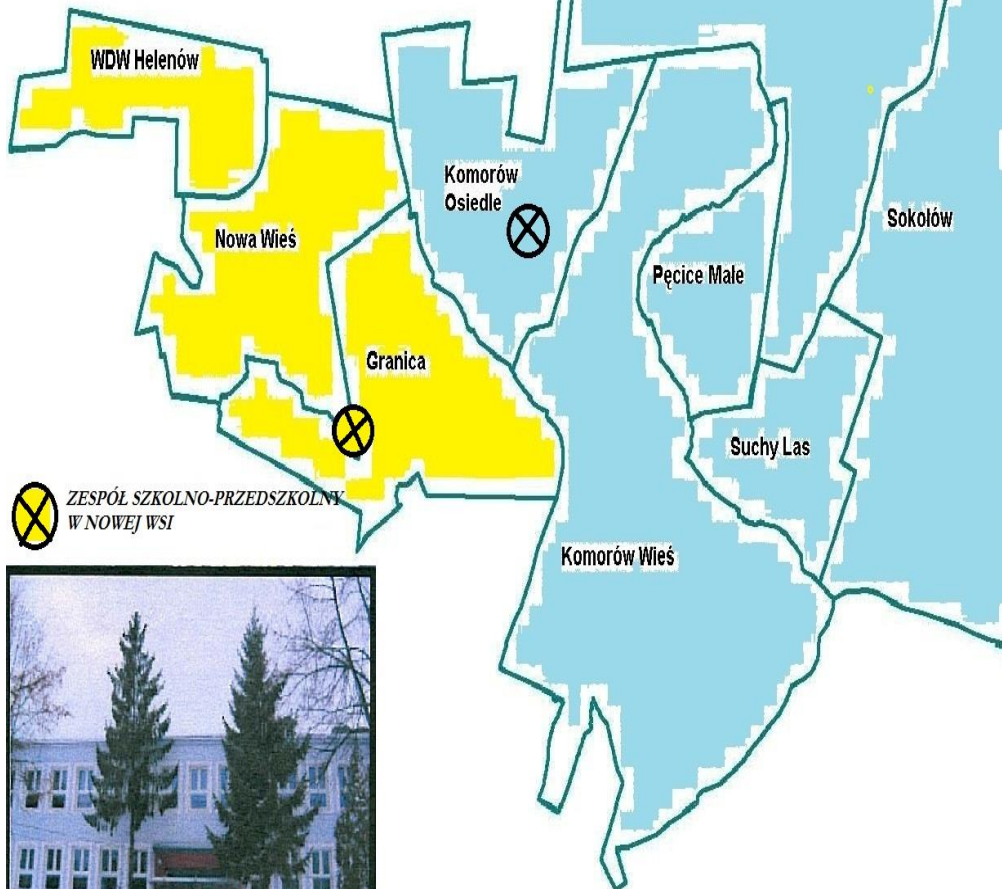
Gminne Przedszkole
w Michałowicach

GMINNE PRZEDSZKOLE
W MICHAŁOWICACH

ZESPÓŁ SZKÓŁ
W MICHAŁOWICACH

ZESPÓŁ SZKÓŁNO-PRZEDSZKOLNY
W NOWEJ WSI

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
W KOMORÓWIE

INFORMACJA

O STANIE REALIZACJI ZADAŃ OŚWIATOWYCH

GMINY MICHAŁOWICE W ROKU SZKOLNYM

2015/2016

I. Wstęp i metryczka gminy.

„Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych” zawiera opis realizacji podstawowych obowiązków organu prowadzącego w obszarze oświaty przez Gminę Michałowice, w roku szkolnym 2015/2016.

Obowiązek sporządzenia i przedstawienia informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy za poprzedni rok szkolny wynika z dyspozycji art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty *„Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego (Wójt), w terminie do dnia 31 października, przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego (Radzie Gminy) informację o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1. 2 i 3 lit. b-f, w szkołach tych typów, których prowadzenie należy do zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego”*. Zadania oświatowe jednostek samorządu terytorialnego zostały zdefiniowane w kilku ustawach. Dotyczą one zarówno spraw związanych z prowadzeniem przedszkoli, szkół czy finansowania oświaty, jak i zadań w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 lub wypłacania stypendiów dla młodzieży.

Zadania te zostały określone w:

1. ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 poz. 446, ze zm.)
2. ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.)
3. ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 poz. 1379) oraz aktów wykonawczych do wyżej wymienionych ustaw.

Do zadań organu prowadzącego należy w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2 – 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.), i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Zadaniem organu prowadzącego jest także:

- sprawowanie nadzoru nad działalnością szkół i przedszkoli w zakresie spraw finansowych i administracyjnych,
- sprawowanie nadzoru nad działalnością szkół i przedszkoli w zakresie spraw związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy,
- określanie wysokości stawek dodatków do wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, określania szczegółowych warunków przyznawania tych dodatków, ustalenie warunków i sposobu obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz ustalania zasad przyznawania nauczycielom nagród,
- przeprowadzanie konkursów na stanowiska dyrektorów placówek oświatowych i powierzanie tych stanowisk,
- opiniowanie kandydatów na stanowiska wicedyrektorów,
- ocenianie pracy dyrektorów przy współdziałaniu organu nadzoru pedagogicznego,
- prowadzenie procedury awansu zawodowego nauczycieli na stopień nauczyciela mianowanego,
- zapewnienie średniego wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych grupach awansu zawodowego,
- wspieranie nauczycieli w procesie dydaktyczno-wychowawczym,
- zapewnienie środków na doksztalcanie i doskonalenie zawodowe,
- kontrola spełniania przez uczniów obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,
- wypłata świadczeń socjalnych uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- przekazywanie szkołom i rozliczanie dotacji celowej na podręczniki dla poszczególnych klas, zgodnie z harmonogramem wprowadzania "darmowego podręcznika" opracowanym przez MEN,
- szczegółowe rozliczanie części subwencji oświatowej przeznaczonej na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- dofinansowanie pracodawcom kosztów doksztalcania młodocianych pracowników,
- zapewnienie dowozów uczniów do rejonowych szkół,

- zapewnienie dowozu do szkoły dzieciom niepełnosprawnym,
- prowadzenie ewidencji niepublicznych placówek oświatowych,
- prowadzenie ewidencji niepublicznych żłobków i klubów prowadzących opiekę nad dziećmi do lat 3,
- naliczanie i wypłacanie należnej dotacji dla niepublicznych przedszkoli, punktów przedszkolnych i żłobków,
- prowadzenie kontroli warunków opieki na dziećmi w niepublicznych żłobkach.

W Gminie Michałowice, powyżej wymienione zadania wykonuje Wójt Gminy, przy pomocy Zespołu Obsługi Ekonomiczno – Administracyjnej Szkół.

Ogólna charakterystyka Gminy Michałowice, ze szczególnym uwzględnieniem oświaty.
Charakterystykę gminy Michałowice w obszarze najważniejszych danych związanych z oświatą obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Metryczka Gminy Michałowice

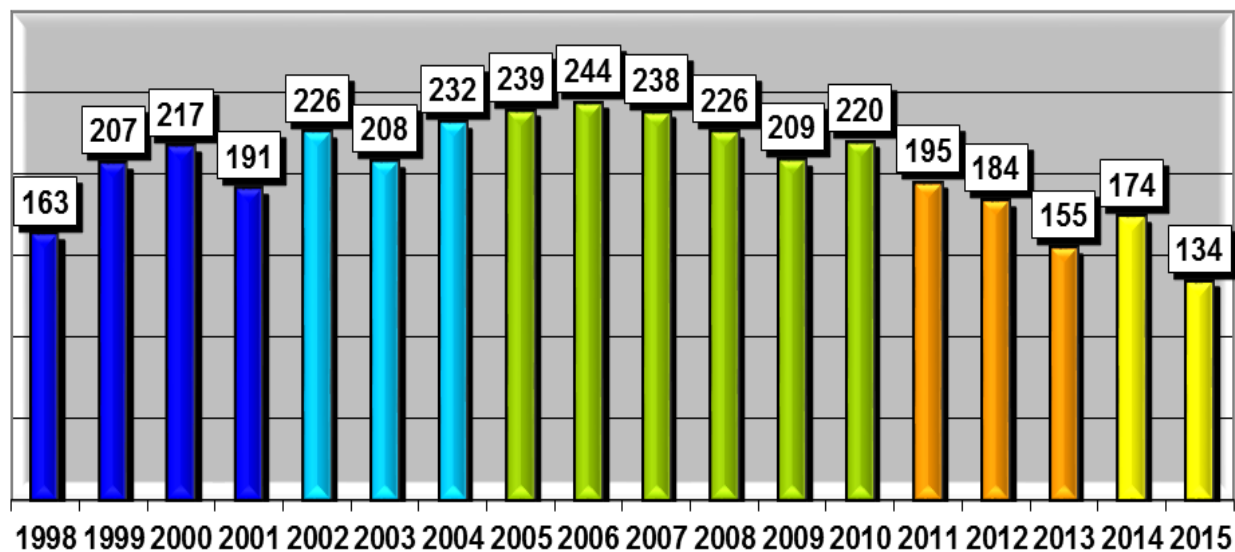
DANE OGÓLNE DOTYCZĄCE GMINY MICHAŁOWICE	DANE Z ROKU 2015	DANE Z ROKU 2016 NA DZIEŃ 31.08.2016)
Liczba ludności gminy	16 775	16 901
Budżet gminy (wykonanie 2015, plan 2016)	94 853 394	115 689 756
Budżet w przeliczeniu na 1 mieszkańca	5 654	6 357
Otrzymana subwencja oświatowa	18 501 154	18 561 099
Liczba uczniów objętych subwencją	2 249	2 267
Subwencja oświatowa w przeliczeniu na 1 ucznia	8 226	8 187
Wydatki na oświatę i wychowanie w działach 801, 803, 853 i 854, (wykonanie 2015, plan 2016) wraz z wydatkami inwestycyjnymi w oświacie.	37 122 637 W tym inwestycje: 6 244 829	35 663 112 w tym inwestycje: 766 500
Liczba wychowanków przedszkoli, oddziałów przedszkolnych oraz uczniów szkół prowadzonych przez gminę	2 615	2 649
Liczba wychowanków placówek niepublicznych dotowanych przez gminę	445	419
Liczba placówek oświatowych innych, niż przedszkola i szkoły prowadzone przez gminę wraz ze żłobkami i klubami malucha	23	25

II. Demografia.

Podstawowym wskaźnikiem mającym wpływ na planowanie organizacji placówek oświatowych, zarówno w sferze bazy, wyposażenia jak i zatrudnienia, jest obecna i przewidywana liczba dzieci, które znajdują się lub wejdą w system szkolny. Jedynym źródłem informacji o liczbie dzieci zameldowanych w obwodach szkół jest ewidencja ludności, prowadzona przez Urząd Gminy. Ewidencja jednak nie uwzględnia dzieci, które zamieszkują na terenie gminy bez zameldowania. Dzieci te, także muszą być przyjęte

do szkół gminnych, jeśli ich rodzice zgłoszą taką potrzebę. Dlatego też, faktyczna liczba uczniów w szkołach zazwyczaj różni się od danych ewidencyjnych.

Wykres 1. Liczba dzieci i młodzieży zamieszkałych w gminie Michałowice według roczników (31.12.2015)

- Obowiązek nauki
- Gimnazjum
- Szkoła Podstawowa
- Przedszkole
- Żłobek

Tabela 2. Rzeczywiste i przewidywane liczby uczniów ogółem (placówki publiczne i niepubliczne)

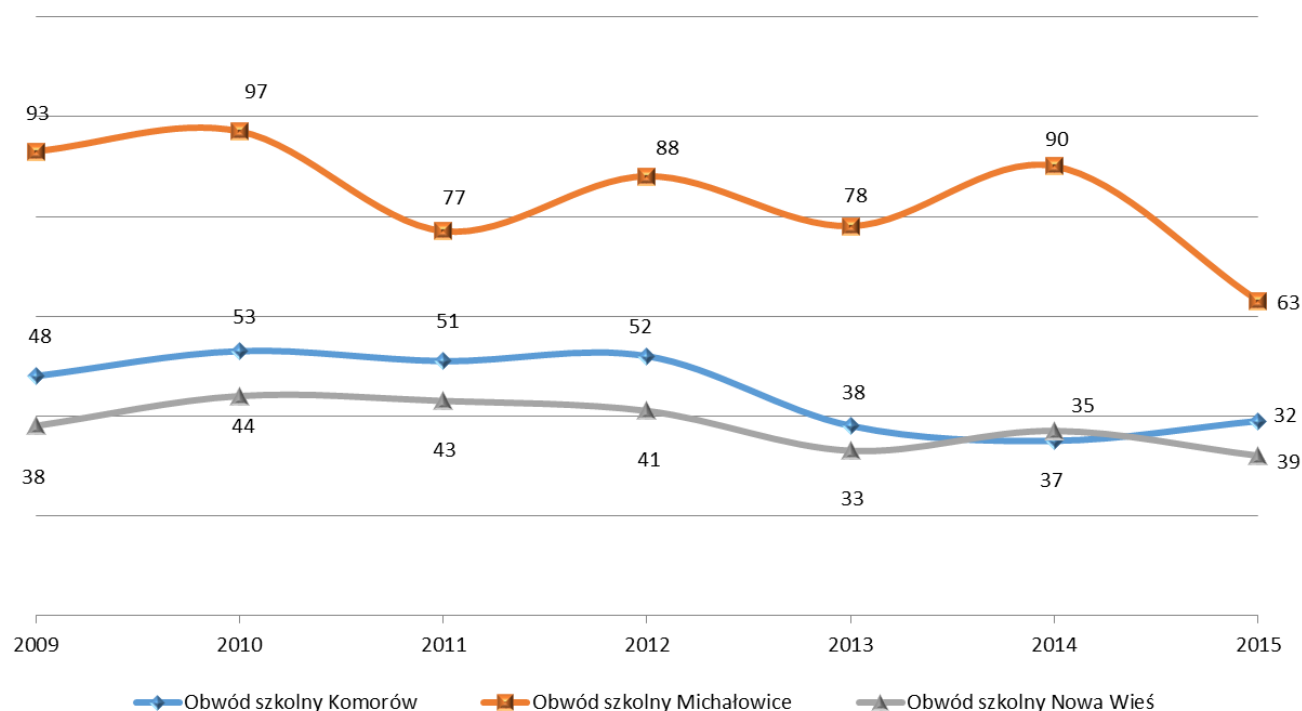
Rok szkolny	Przedszkola i punkty przedszkolne		Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego			Szkoła podstawowa			Gimnazjum			LO
	niepubliczne	publiczne	SP K	SP M	SP NW	K	M	NW	K	M	NW	K
2013/2014	536	225	61	105	52	520	601	402	204	209	172	204
2014/2015	489	227	39	45	44	500	579	400	153	194	181	156
2015/2016	419	265	25	41	43	496	624	447	156	228	177	139
2016/2017	419	322	50	80	50	452	615	417	171	252	149	137
Ilościowa zmiana pomiędzy rokiem szkolnym 2015/2016 i 2014/2015												
	-70	38	-14	-4	-1	-4	45	47	3	34	-4	17
Ilościowa zmiana pomiędzy rokiem szkolnym 2016/2017 i 2015/2016												
	0	57	25	39	7	-44	-9	-30	15	24	-28	-2

Uwaga: Podane w tabeli symbole oznaczają K – Komorów, M – Michałowice, NW – Nowa Wieś

Tabela 3. Liczba urodzonych dzieci w danym roku (według obwodów szkolnych 31.12.2015 r.)

	Rok urodzenia - liczba osób						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Obwód szkolny - Michałowice							
Ogółem	93	97	77	88	78	90	63
Obwód szkolny - Nowa Wieś							
Ogółem	38	44	43	41	33	37	32
Obwód szkolny - Komorów							
Ogółem	48	53	51	52	38	35	39
RAZEM W GMINIE	179	194	171	181	149	162	134

Wykres 2. Liczba urodzeń w poszczególnych obwodach szkolnych z lat 2009 – 2015

Z powyższego wykresu wynika, że długoletni trend liczby urodzeń w obwodach wszystkich szkół gminnych, od roku 2009 wolno spada. Pomimo tego jednak, liczba uczniów w placówkach oświatowych stale rośnie, co jest skutkiem migracji młodych ludzi na teren gminy.

III. Organizacja i baza lokalowa szkół i przedszkoli.

W roku szkolnym 2015/2016 Gmina Michałowice nadal prowadziła 2 przedszkola publiczne, 3 szkoły podstawowe, 3 gimnazja i 1 liceum ogólnokształcące. Szkoła Podstawowa, Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące, noszące imię Marii Dąbrowskiej tworzą Zespół Szkół Ogólnokształcących w Komorowie. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II i Gimnazjum im. Księcia Józefa Poniatowskiego tworzą Zespół Szkół w Michałowicach a Przedszkole, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum tworzą Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Nowej Wsi.

Tabela 4. Organizacja szkół (z oddziałami przedszkolnymi) i przedszkoli w roku szkolnym 2015/2016

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia uczniów w oddziale	Etaty nauczycieli	Etaty administracji i obsługi
1.	Szkoła Podstawowa w Komorowie	24	521	21,71	51,09	18,75
2.	Szkoła Podstawowa w Michałowicach	27	669	24,78	54,96	22,40
3.	Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi	22	492	22,36	44,89	16,00
Razem Szkoły Podstawowe		73	1682	23,04	150,94	57,15
1.	Gimnazjum w Komorowie	8	156	19,50	21,65	9,25
2.	Gimnazjum w Michałowicach	10	228	22,80	21,43	7,00
3.	Gimnazjum w Nowej Wsi	7	174	24,86	15,88	3,00
Razem Gimnazja		25	558	22,32	58,96	19,25
1.	Liceum Ogólnokształcące w Komorowie	6	136	22,67	15,67	6,00
OGÓLEM SZKOŁY		104	2376	22,85	225,57	82,40
1	Przedszkole w Michałowicach	8	196	24,50	16,90	17,67
2	Przedszkole w Nowej Wsi	3	77	25,67	6,82	7,50
OGÓLEM PRZEDSZKOŁA		11	273	24,82	23,72	25,17

W okresie sprawozdawczym naukę pobierało 2376 uczniów, którzy uczyli się w 104 oddziałach (łącznie z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach podstawowych). Do gminnych przedszkoli uczęszczało 273 dzieci.

Tabela 5. Wskaźniki dla publicznych placówek oświatowych

placówka	etaty nauczycieli na oddział	uczniowie na etat nauczycielski	uczniowie na etat administracji i obsługi
Szkoła Podstawowa w Komorowie	2,13	10,20	27,79
Szkoła Podstawowa w Michałowicach	2,04	12,17	29,87
Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi	2,04	10,96	30,75
Gimnazjum w Komorowie	2,71	7,21	16,86
Gimnazjum w Michałowicach	2,14	10,64	32,57
Gimnazjum w Nowej Wsi	2,27	10,96	58,00
Liceum w Komorowie	2,61	8,68	22,67
Przedszkole w Michałowicach	2,11	11,60	11,09
Przedszkole w Nowej Wsi	2,27	11,29	10,27

W Gminie Michałowice w roku szkolnym 2015/2016 funkcjonowały 2 gminne przedszkola, 9 przedszkoli niepublicznych oraz w ramach innych form wychowania przedszkolnego – 9 niepublicznych punktów przedszkolnych, a także 5 żłobków i 2 kluby malucha dotowane przez Gminę Michałowice.

Do przedszkoli publicznych w roku szkolnym 2015/2016 zostały przyjęte wszystkie dzieci, które aplikowały do tych placówek.

Tabela 6. Organizacja przedszkoli publicznych i niepublicznych w r. szk. 2015/2016

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA WYCHOWANKÓW
1.	Gminne Przedszkole w Michałowicach	196
2.	Gminne Przedszkole w Nowej Wsi	77
3.	Prywatne Przedszkole w Michałowicach	7
4.	Przedszkole Niepubliczne w Komorowie „Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny”	102
5.	Przedszkole (Ochronka) w Komorowie „Sióstr Służebniczek NMP”	60
6.	Przedszkole Niepubliczne w Granicy „Zielone Przedszkole”	53
7.	Przedszkole Niepubliczne w Granicy „Nibylandia”	0
8.	Przedszkole Niepubliczne w Nowej Wsi „Baśniolandia”	17
9.	Przedszkole Niepubliczne w Regułach „Krokodylek”	37
10.	Niepubliczne Przedszkole w Komorowie „Dobre Przedszkole”	18
11.	Niepubliczne Przedszkole w Regułach „Gumisiowy Raj”	22
12.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Nowej Wsi „Misie Patysie”	12
13.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Michałowicach „Zielony Domek”	0
14.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Komorowie „Smyki”	6
15.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Michałowicach „Antoś”	20
16.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Nowej Wsi „Sasanka”	12
17.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Nowej Wsi „Słoneczna Kraina”	14
18.	Niepubliczne Przedszkole w Komorowie „Prestige for Kids”	6
19.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Komorowie „Słoneczna Kraina”	13
20.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Michałowicach „Adaś”	20
Ogółem:		692

Tabela 7. Stopień zaspokojenia potrzeb na miejsca wychowania przedszkolnego

Liczba dzieci urodzonych w latach 2011-2013	Liczba miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych		Procent zaspokojenia potrzeb
	publicznych	niepublicznych	
534	273	419	130%

Tabela 8. Wykaz żłobków i klubików działających w roku szkolnym 2015/2016

Nazwa	Liczba dzieci z terenu gminy
Niepubliczny Żłobek "Mały Antoś" w Michałowicach	16
Niepubliczny Żłobek "Misie Patysie" w Nowej Wsi	6
Niepubliczny Żłobek w Komorowie	9
Niepubliczny Żłobek "Krokodylek" w Regułach	2
Niepubliczny Żłobek "Smykusie" w Komorowie	4
Niepubliczny Klub Malucha „Prestige for Kids” w Komorowie	1
Niepubliczny Katolicki Klub Malucha „Baśniowa Kraina” Opacz – Kolonia	4

W stosunku do ubiegłego roku, w roku szkolnym 2015/2016 r., sieć przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, dla których Gmina Michałowice jest organem prowadzącym, nie uległa zmianie. Szkoły podstawowe i gimnazja w Gminie, w pełni zabezpieczały aktualne potrzeby mieszkańców a publiczne przedszkola wraz z niepublicznymi przedszkolami i punktami wychowania przedszkolnego, oferowały miejsca dla wszystkich dzieci w wieku przedszkolnym. 76 przedszkolaków zamieszkałych w Gminie Michałowice, korzystało z usług placówek oświatowych w ościennych miejscowościach.

Do niepublicznych przedszkoli działających na terenie naszej gminy uczęszczało łącznie 692 dzieci w tym 503 zamieszkałych w Gminie Michałowice, a do niepublicznych żłobków uczęszczało 42 dzieci z terenu naszej gminy.

Tabela 9. Dane i wskaźniki oświatowe w ostatnich trzech latach szkolnych dla placówek prowadzonych przez Gminę

	PRZEDSZKOLA			SZKOŁY PODSTAWOWE			GIMNAZJA			LICEUM		
	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Liczba uczniów	226	227	273	1515	1605	1682	554	528	558	198	156	136
Liczba oddziałów	9	9	11	65	69	73	25	24	25	8	7	6
Liczba etatów nauczycielskich	20,93	20,43	23,72	134,52	137,42	150,94	59,63	56,7	58,96	19,89	18	15,67
Liczba etatów administracji i obsługi	21,21	21,22	25,17	49,11	49,93	57,15	20,28	21,75	19,25	7	7	6
Uczniowie na oddział	25	25	25	23	23	23	22	22	22	25	22	23
Etaty nauczycielskie na oddział	2,33	2,27	2,16	2,07	1,99	2,07	2,39	2,36	2,36	2,49	2,57	2,61
Uczniowie na etat nauczycielski	11	11	12	11	11	11	9	9	9	10	9	9
Uczniowie na etat administracji i obsługi	11	10	11	31	32	29	27	24	29	28	22	23

Mając na względzie poprawę edukacyjnej bazy lokalowej w gminie, od lat corocznie prowadzone są prace remontowe i rozbudowa placówek oświatowych. W poprzednich latach Szkoły w Nowej Wsi i Michałowicach zyskały nowe sale dydaktyczne. W roku 2015/2016 zdecydowanie powiększyła się Szkoła Podstawowa w Komorowie. Zakończono trwającą od 2013 r. inwestycję polegającą na rozbudowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących. W lutym oddano nowy budynek na użytek Szkoły Podstawowej. Uczniowie zyskali 6 nowych sal

lekcyjnych i dużą salę rekreacyjną. Nowe pomieszczenia zostały wyposażone w meble, komputery oraz pomoce dydaktyczne. Jednocześnie przeprowadzono remonty w starej części szkoły – pomalowano 13 sal lekcyjnych, wymieniono wykładzinę posadzek na korytarzach, wyremontowano łazienki przy siłowni. W budynku Liceum wymieniono część okien oraz ogrodzenie boiska. Zmodernizowano także halę sportową wyposażając ją m.in. w trybuny.

W Zespole Szkół w Michałowicach wykonano remont szatni, wykonano osłony na grzejniki, wymieniono prowadnice do otwierania okien na sali gimnastycznej, ułożono jednolitą podłogę w korytarzu świetlicy szkolnej oraz przebudowano 2 sale lekcyjne, tworząc z nich jedną pełnowymiarową. Zmodernizowano również boiska szkolne – wymieniono nawierzchnię i boiskowe urządzenia trwale mocowane.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Mikołaja Kopernika w Nowej Wsi w roku 2015/2016 przeprowadzono cyklinowanie podłóg w kilku pomieszczeniach, wyremontowano łazienki w szatniach przy sali gimnastycznej oraz pomalowano kilka sal lekcyjnych. Zmodernizowano także system wentylacji w pomieszczeniach szkolnej kuchni.

Na prace remontowe, modernizacyjne i inwestycyjne we wszystkich placówkach oświatowych w roku szkolnym 2015/2016 przeznaczono 5 254 597 zł. (budowa szkoły – 4 244 760 zł, modernizacja boisk 560 001 zł, remonty – 450 436 zł).

Szkoły także wzbogaciły swoje wyposażenie w pomoce dydaktyczne, w tym sprzęt komputerowy i multimedialny. Zakupiono 40 zestawów komputerowych oraz 7 laptopów dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Komorowie i 21 zestawów komputerowych oraz 4 laptopy dla Zespołu Szkół w Michałowicach. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowej Wsi zakupił 17 komputerów, 3 laptopy i 3 projektory.

Tabela 10. Wyposażenie szkół w komputery (na dzień 30.06.2016 r.)

Nazwa miejscowości	liczba sal lekcyjnych	liczba sal gimnastycznych	liczba komputerów	Liczba komputerów z dostępem do internetu	Liczba uczniów na 1 komputer	Liczba uczniów na 1 komputer z dostępem do internetu
1	2	3	4	5	6	7
Szkoły podstawowe						
Komorów	24	3	84 + 7 laptopów	124	4	4
Michałowice	26	2	54	54	11	11
Nowa Wieś	20	1	83+46 tabletów	83+46 tabletów	4	4
Gimnazja						
Komorów	17	3	33+ 4 laptopy	33	5	5
Michałowice	13	0	38	38	5	5
Nowa Wieś	10	1	17+9 tabletów	17+9 tabletów	7	7
Liceum ogólnokształcące						
Komorów	7 + 3gm	1	23	23	6	6

IV. Kadra i system doskonalenia zawodowego.

1. Kadra i awans zawodowy nauczycieli.

Kwalifikacje i umiejętności nauczycieli są kluczem do sukcesu dla każdej placówki oświatowej. Od ich wiedzy, kompetencji, otwartości i rozumienia współczesnego świata

zależy rozwój uczniów, ich wyniki i co najważniejsze - chęć do dalszej edukacji. Dobór kadry pedagogicznej to rola dyrektorów szkół i przedszkoli.

Stan zatrudnienia w danym roku szkolnym wynika z zatwierdzonego przez organ prowadzący arkusza organizacji pracy placówki. Liczba zatrudnionych nauczycieli zależy od liczby oddziałów na każdym poziomie nauczania, liczby godzin określonej w ramowych planach nauczania przez Ministra Edukacji Narodowej dla poszczególnych przedmiotów i poziomów nauczania, godzin wsparcia psychologiczno – pedagogicznego, liczby godzin dodatkowych przeznaczonych na zajęcia dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

W roku szkolnym 2015/2016 w gminnych przedszkolach i szkołach prowadzonych przez Gminę, z dziećmi i młodzieżą pracowało 264 nauczycieli i 121 pracowników administracji i obsługi.

Tabela 11. Kadra nauczycielska zatrudniona w przedszkolach i szkołach

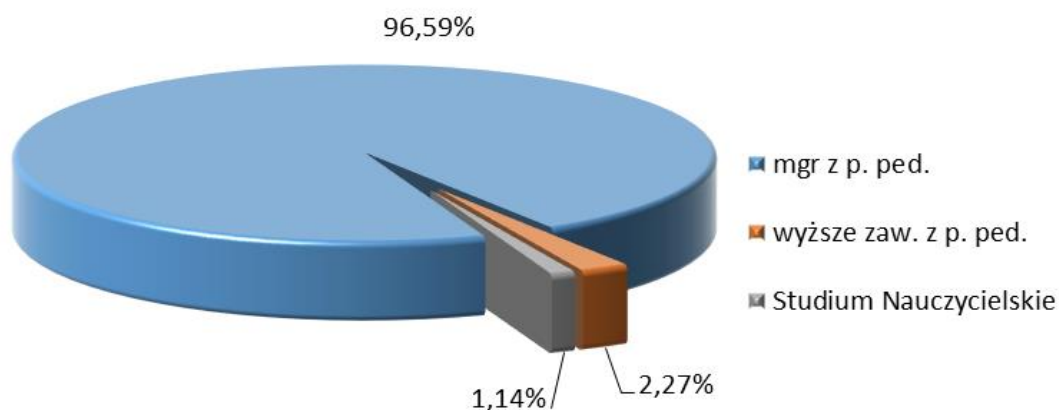
Wyszczególnienie		Zatrudnienie		w tym: z dziećmi i młodzieżą pracowało			
				nauczyciele		administracja/obsługa	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1	Przedszkole w Michałowicach	34,57	39	16,9	19	17,67	20
2	Przedszkole w Nowej Wsi	14,32	19	6,82	10	7,5	9
Razem		48,89	58	23,72	29	25,17	29
1	Szkoła Podstawowa w Komorowie	69,84	75	51,09	54	18,75	21
2	Szkoła Podstawowa w Michałowicach	77,36	80	54,96	56	22,4	24
3	Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi	60,89	64	44,89	45	16	19
Razem		208,09	219	150,94	155	57,15	64
1	Gimnazjum w Komorowie	30,81	34	21,56	23	9,25	11
2	Gimnazjum w Michałowicach	28,43	31	21,43	24	7	7
3	Gimnazjum w Nowej Wsi	18,88	21	15,88	17	3	4
Razem		78,12	86	58,87	64	19,25	22
1	Liceum w Komorowie	21,67	22	15,67	16	6	6
Razem		21,67	22	15,67	16	6	6
ogółem rok szkolny 2015/2016		356,77	385	249,2	264	107,57	121

Tabela 12. Poziom wykształcenia nauczycieli

	Poziom wykształcenia								
	mgr z p. ped.		wyższe zaw. z p. ped.		Studium Nauczycielskie		INNE		Razem
	osoby	% ogółu	osoby	% ogółu	osoby	% ogółu	osoby	% ogółu	2015/2016
Przedszkola	27	93,10%	1	3,45%	1	3,45%	-	-	29
SP	150	96,77%	3	1,94%	2	1,29%	-	-	155
GM	62	96,88%	2	3,13%	-	-	-	-	64
LO	16	100,00%	-	-	-	-	-	-	16
Łącznie	255	96,59%	6	2,27%	3	1,14%	-	-	264

Wykres 3. Poziom wykształcenia nauczycieli

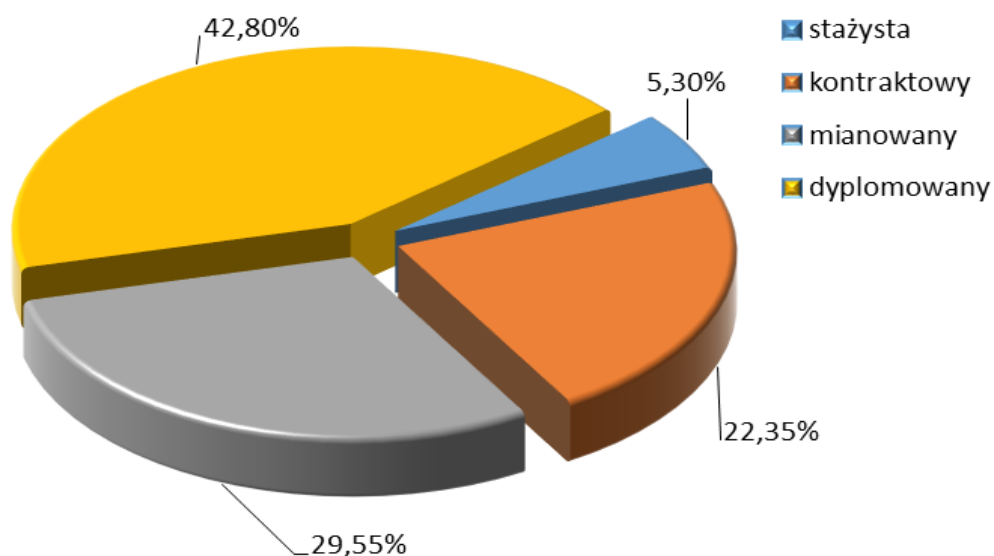

Wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym w roku szkolnym 2015/2016 posiadało 96,59% zatrudnionych nauczycieli.

Tabela 13. Kadra nauczycielska według stopnia awansu zawodowego

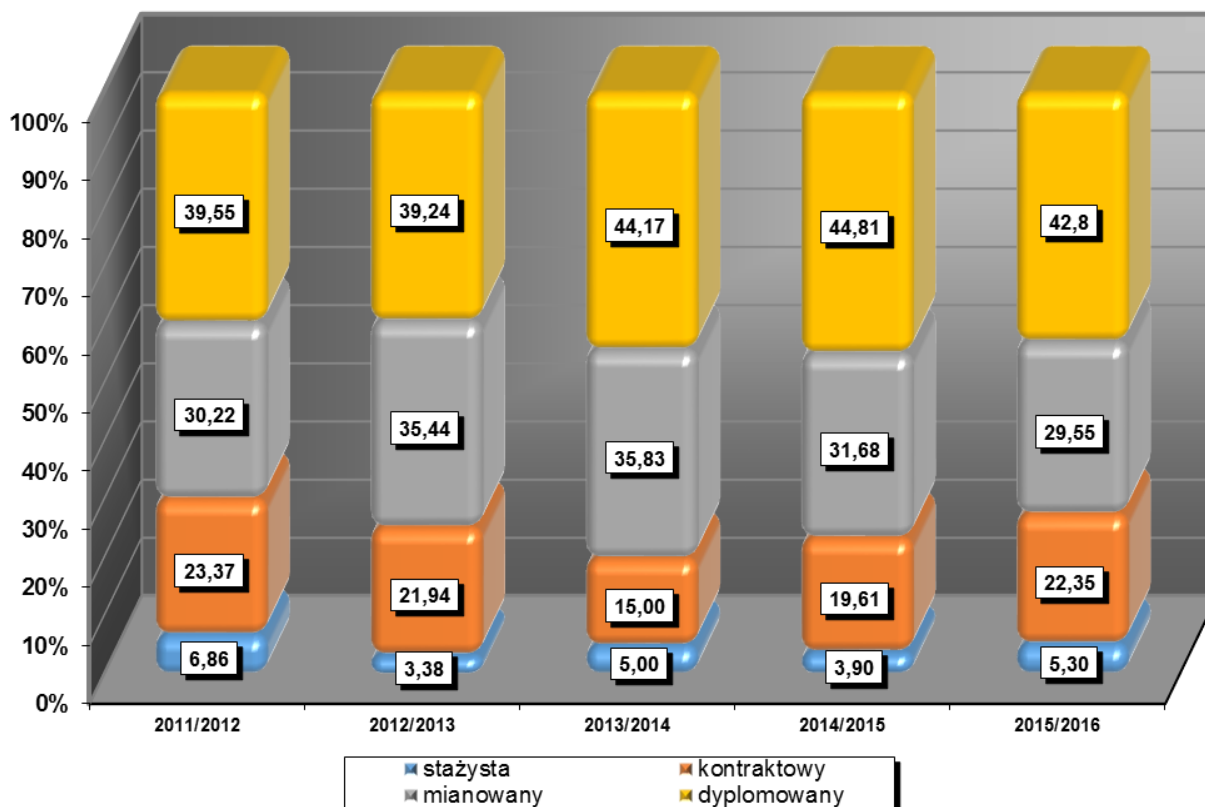
	Stopień awansu zawodowego								
	Stażysta		Kontraktowy		Mianowany		Dyplomowany		Razem
	osoby	%	osoby	% ogółu	osoby	%	osoby	% ogółu	2015/2016
Przedszkola	3	10,34%	9	31,03%	9	31,03%	8	27,59%	29
SP	9	5,81%	44	28,39%	47	30,32%	55	35,48%	155
GM	2	3,13%	6	9,38%	16	25,00%	40	62,50%	64
LO					6	37,50%	10	62,50%	16
Łącznie	14	5,30%	59	22,35%	78	29,55%	113	42,80%	264

Wykres 4. Nauczyciele w podziale na stopień awansu zawodowego

Wszyscy nauczyciele dążą do osiągnięcia jak najwyższego stopnia awansu zawodowego. W 2016 r. w placówkach oświatowych Gminy Michałowice 42,80% ogółu zatrudnionych nauczycieli, posiadało najwyższy poziom awansu czyli stopień nauczyciela dyplomowanego. Mimo, że ich liczba od zeszłego roku zmalała o 2,01 % to w dalszym ciągu jest to najliczniejsza grupa wśród pedagogów.

Wykres 5. Zatrudnieni nauczyciele w podziale na stopień awansu z lat 2011 – 2016

Uzyskiwanie wyższych stopni awansu zawodowego przez coraz liczniejszą grupę nauczycieli, wiąże się ze znaczącym wzrostem ich wynagrodzeń. W roku 2015/2016 w Gminie Michałowice przeprowadzono 10 postępowań egzaminacyjne dla nauczycieli, którzy spełnili warunki do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego. Jednocześnie 9 nauczycielom dyrektorzy placówek nadali stopień nauczyciela kontraktowego a 6 nauczycieli stało się dyplomowanymi, po postępowaniu przeprowadzonym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Tabela 14. Awans zawodowy nauczycieli w 2016 r.

Stopień awansu zawodowego nauczycieli	Ilość postępowań	Organ prowadzący postępowanie
Kontraktowy	9	Dyrektor jednostki oświatowej
Mianowany	10	Organ prowadzący
Dyplomowany	6	Organ nadzoru pedagogicznego

2. System doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i doskonalenie się, jest nie tylko obowiązkiem każdego nauczyciela, ale także wymogiem stawianym przez wciąż zmieniający się świat, zwłaszcza, jeśli chodzi o postęp technologiczny. Dlatego też nauczyciele zdobywają nowe umiejętności na studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych, seminariach i warsztatach. Na ten cel, w roku 2015/2016 wydatkowana została kwota 96 470 zł., w tym 14 713 zł na studia podyplomowe dla 12 nauczycieli.

Ze środków tych były także finansowane szkolenia rad pedagogicznych.

Rada Pedagogiczna **Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Nowej Wsi** uczestniczyła w następujących szkoleniach:

1. „Jak ustrzec dziecko przed sięganiem po środki psychoaktywne ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy”.
2. Współpraca rodziców ze szkołą – budowanie właściwych relacji.
3. Zapoznanie z e – podręcznikiem.
4. Warsztaty umiejętności wychowawczych.
5. Innowacyjne metody kształcenia.
6. Ocenianie kształtujące w odniesieniu do obowiązującego prawa oświatowego.
7. Elementy metody ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne.

Nauczyciele **Zespołu Szkół w Michałowicach** również brali udział w szkoleniowych radach pedagogicznych:

1. Dzieci z zespołem Aspergera – jak je zrozumieć.
2. Procedury reagowania w sytuacjach różnych zagrożeń.
3. Metodyka pracy KLANZA.
4. Indywidualni.pl – opis metody.
5. Metody aktywizujące i motywujące uczniów.
6. Polubić uczenie się.
7. Matematyka, rytm i logika – uczymy się bawiąc.
8. Coaching w szkole
9. Tutoring w szkole.
10. Procedura reagowania w sytuacjach różnych zagrożeń.

W **Zespole Szkół Ogólnokształcących w Komorowie** odbyły się szkolenia:

1. Dostosowania edukacyjne do specyficznych trudności w uczeniu się – Poradnia Pruszków.
2. Komunikacja nauczyciela z rodzicem – Dorota Zawadzka
3. Ochrona Danych osobowych.
4. Praca z Uczniem z Zespołem Aspergera (szkoleniowy zespół wychowawczy kl. 4 – 6)
5. Odpowiedzialność prawna nieletnich – Piotr Deputowski
6. Prawne aspekty pracy nauczyciela – Anna Maria Wesołowska

W **Gminnym Przedszkolu w Michałowicach** odbyły się szkolenia:

1. Rozwój osobisty nauczyciela.
2. Terapia ręki u dzieci w wieku przedszkolnym.

V. Proces nauczania i wyrównywania szans edukacyjnych.

Tabela 15. Wyniki klasyfikacji i promocji uczniów

Nazwa szkoły	Liczba uczniów w szkole	Promocje do klasy programowo wyższej		Świadectwo z wyróżnieniem		Egzaminy poprawkowe		Niepromowani	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szkoły podstawowe									
Komorów	497	496	99,80%	145	29,18%	-	-	1	0,20%
Michałowice	626	625	99,84%	143	22,84%	-	-	1	0,16%
Nowa Wieś	446	445	99,78%	188	42,15%	-	-	1	0,22%
Gimnazja									
Komorów	156	155	99,35%	44	28,21%	1	0,64%	1	0,64%
Michałowice	228	228	100,00%	73	32,02%	-	-	-	-
Nowa Wieś	174	174	100,00%	67	38,51%	-	-	-	-
Liceum ogólnokształcące									
Komorów	140	133	95,00%	6	4,29%	12	8,57%	4	2,86%

Tabela 16. Frekwencja w szkołach i roczne oceny klasyfikacyjne zachowania

Nazwa szkoły	Frekwencja w %	Oceny z zachowania			
		wzorowe		nieodpowiednie lub naganne	
		liczba	%	liczba	%
1	2	3	4	5	6
Szkoły podstawowe					
Komorów	87,22%	73	14,69%	1	0,20%
Michałowice	91,70%	95	15,18%	-	-
Nowa Wieś	92,00%	154	34,53%	7	1,57%
Gimnazja					
Komorów	84,00%	34	21,79%	2	1,28%
Michałowice	89,70%	97	42,54%	8	3,51%
Nowa Wieś	87,24%	52	29,89%	1	0,57%
Liceum ogólnokształcące					
Komorów	94,20%	17	12,14%	11	7,86%

Tabela 17. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych (rok szkolny 2015/2016) tygodniowo

Nazwa szkoły	Zajęcia w świetlicy	Zajęcia sportowe	Kola przedmiotowe	Kola zainteresowań	Zajęcia wyrównawcze	reedukacja	logopedia
1	2	3	4	5	6	7	8
Szkoły podstawowe							
Komorów	228	46	67	38	147	72	52
Michałowice	339	50	-	-	-	125	108
Nowa Wieś	246	183	115	137	96	84	64
Gimnazja							
Komorów	-	35	36	25	40	7	5
Michałowice	-	39	-	-	-	39	-
Nowa Wieś	-	93	62	45	52	47	1
Liceum ogólnokształcące							
Komorów	-	-	78	-	-	-	-

Tabela 18. Liczba godzin „karcianych” w roku szkolnym 2015/2016 tygodniowo

Nazwa szkoły	Liczba godzin karcianych tygodniowo
Szkoły podstawowe	
Komorów	136
Michałowice	148
Nowa Wieś	118
Gimnazja	
Komorów	58
Michałowice	54
Nowa Wieś	36
Liceum ogólnokształcące	
Komorów	20

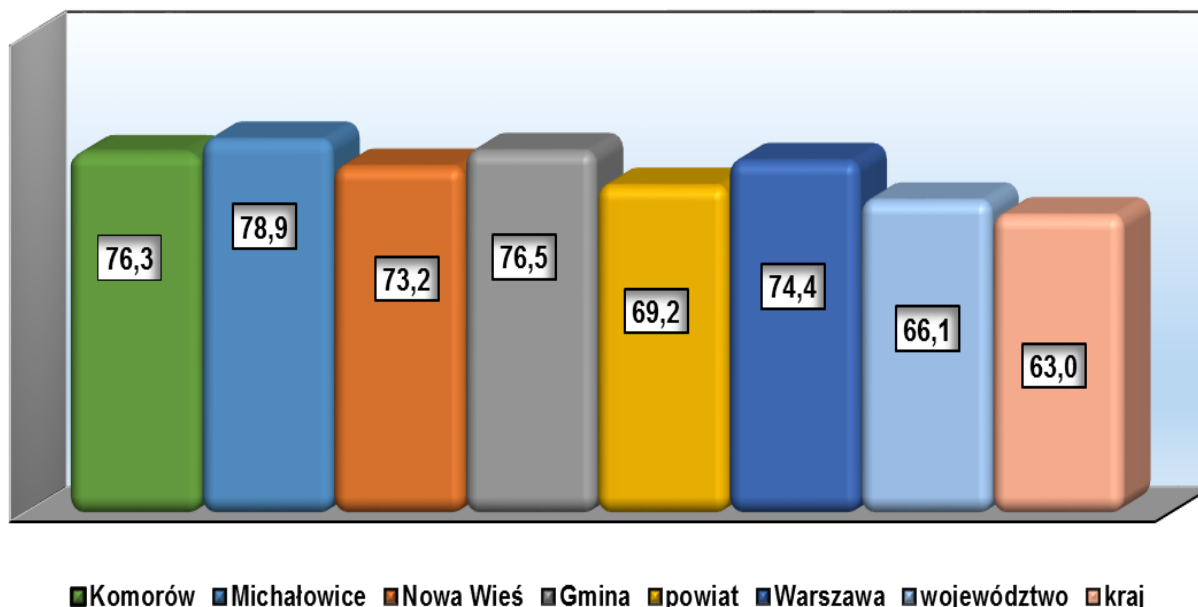
W ramach godzin „karcianych” nauczyciele realizowali zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów. Rok szkolny 2015/2016 był ostatnim, w którym funkcjonowały godziny tzw. „karciane”. Od września 2016 r. nauczyciele nie mają ogólnie narzuconej liczby godzin przeznaczonych na realizację zadań statutowych szkoły. Decyzję w sprawie liczby godzin zajęć będących realizacją statutowych zadań szkoły podejmuje dyrektor szkoły.

Podstawowym miernikiem osiągnięć ucznia są wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych. Są też jednocześnie miernikiem jakości pracy szkół. Po ich analizie można zdefiniować obszary, które wymagają więcej pracy, zastosowania innych metod nauczania lub wsparcia specjalistów. Natomiast dynamika zmian wyników w kolejnych latach, wykaże efektywność działań szkoły i prawidłowość obranych kierunków pracy.

1. Wyniki sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej.

W roku szkolnym 2015/2016, w sprawdzianie po VI klasie wszystkie gminne szkoły podstawowe osiągnęły bardzo wysokie wyniki. Poziom trudności sprawdzianu był wyższy niż w ubiegłym roku, dlatego też ogólne wyniki uczniów w kraju są niższe. Tym niemniej, na tle grup porównawczych szkoły gminne osiągnęły bardzo dobre wyniki, co obrazuje wykres 6.

Wykres 6. Wyniki ze sprawdzianu umiejętności w klasach VI szkół podstawowych

Pogłębiona analiza tych wyników także wskazuje w ramach tzw. „stanin” na utrzymanie w szkołach wysokiego poziomu nauczania. Skala staninowa (standardowa skala 9-stopniowa) jest skalą umożliwiającą statystyczne porównywanie wyników uzyskanych na sprawdzianach czy egzaminach. Umieszczenie wyników szkół na skali staninowej umożliwia porównywanie uzyskanych wyników.

Wykres 7. Skala staninowa średnich wyników szkół w Gminie w roku 2016

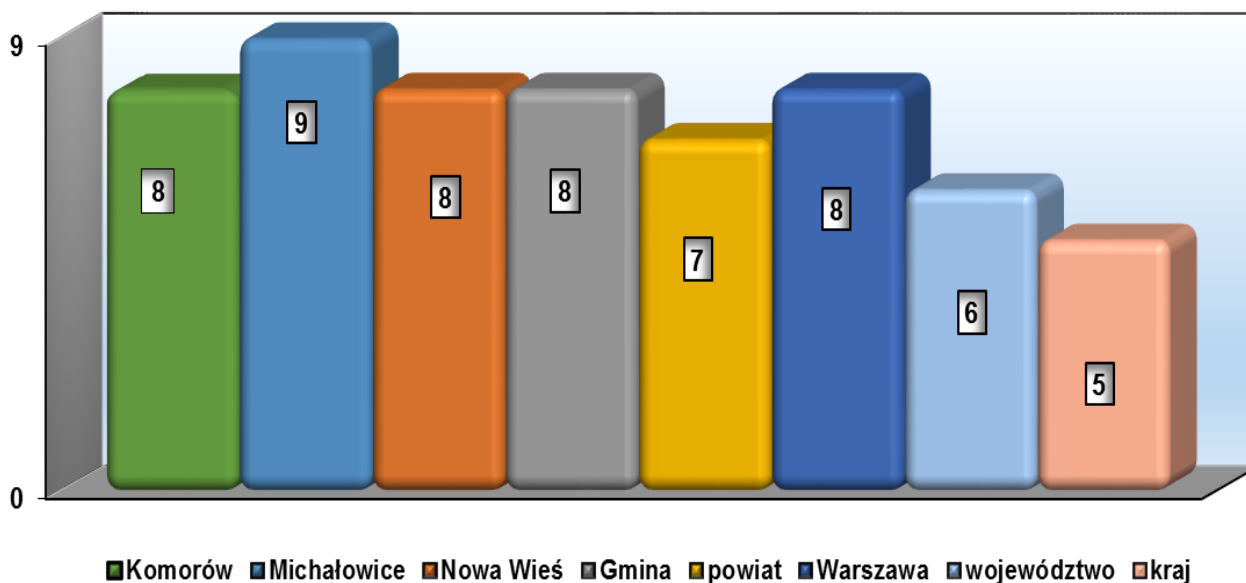

Tabela 19. Rozkład średnich wyników szkół podstawowych w przedziałach skali staninowej

Opis stopnia skali	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średni	średni	wyżej średni	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy
Stanin	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Przedział średniej	20-46	47-51	52-55	56-59	60-63	64-67	68-72	73-78	79-95

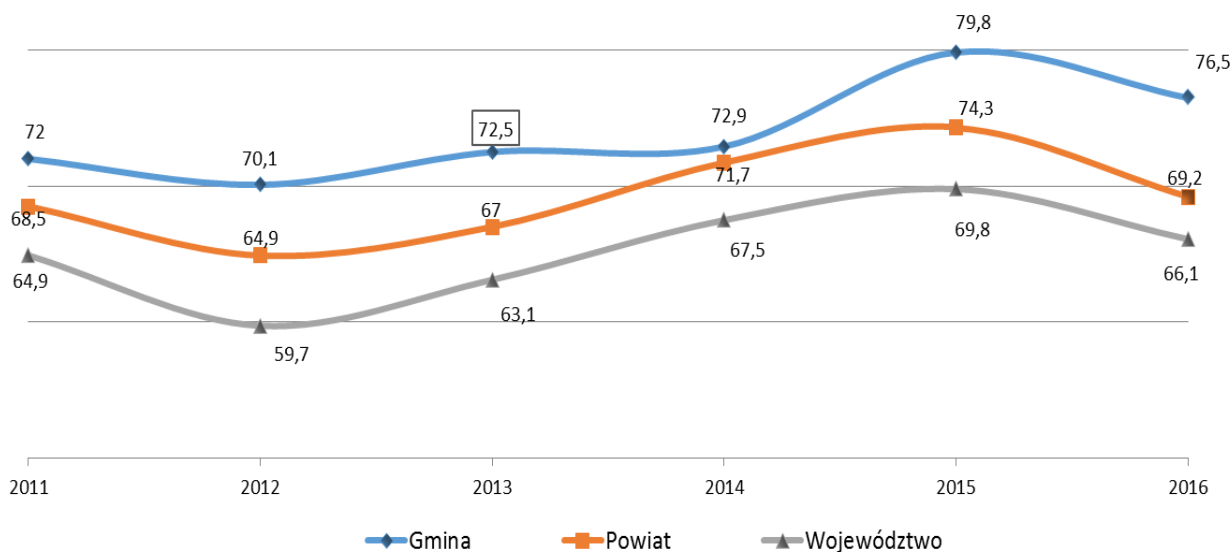
Na wyniki osiągnięte przez uczniów mają wpływ zarówno czynniki indywidualne (uzdolnienia, ambicje, frekwencja czy udział w zajęciach dodatkowych), jak i środowiskowe (sytuacja rodzinna, materialna, wpływ otoczenia, dostęp do wiedzy). Szczegółowa analiza wyników sprawdzianu pozwala na pełniejsze diagnozowanie osiągnięć uczniów i tym samym ułatwia wytyczenie kierunków do dalszej pracy i znalezienie przyczyn niepowodzeń.

Tabela 20. Wyniki egzaminu na zakończenie nauki w szkole podstawowej w latach 2011-2016

Rok	Gmina	Powiat	Województwo
	W PROCENTACH		
2011	72,0	68,5	64,9
2012	70,1	64,9	59,7
2013	72,5	67,0	63,1
2014	72,9	71,7	67,5
2015	79,8	74,3	69,8
2016	76,5	69,2	66,1

Na podstawie danych z powyżej zamieszczonej tabeli (tab.20) należy stwierdzić, że uczniowie VI klas gminnych szkół podstawowych, sukcesywnie, od lat osiągają wyniki przewyższające średnie powiatowe i wojewódzkie. Świadczy to o dobrej pracy szkół i wzroście efektywności nauczania.

Wykres 8. Wyniki egzaminu na zakończenie nauki w szkole podstawowej w latach 2011-2016

2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego.

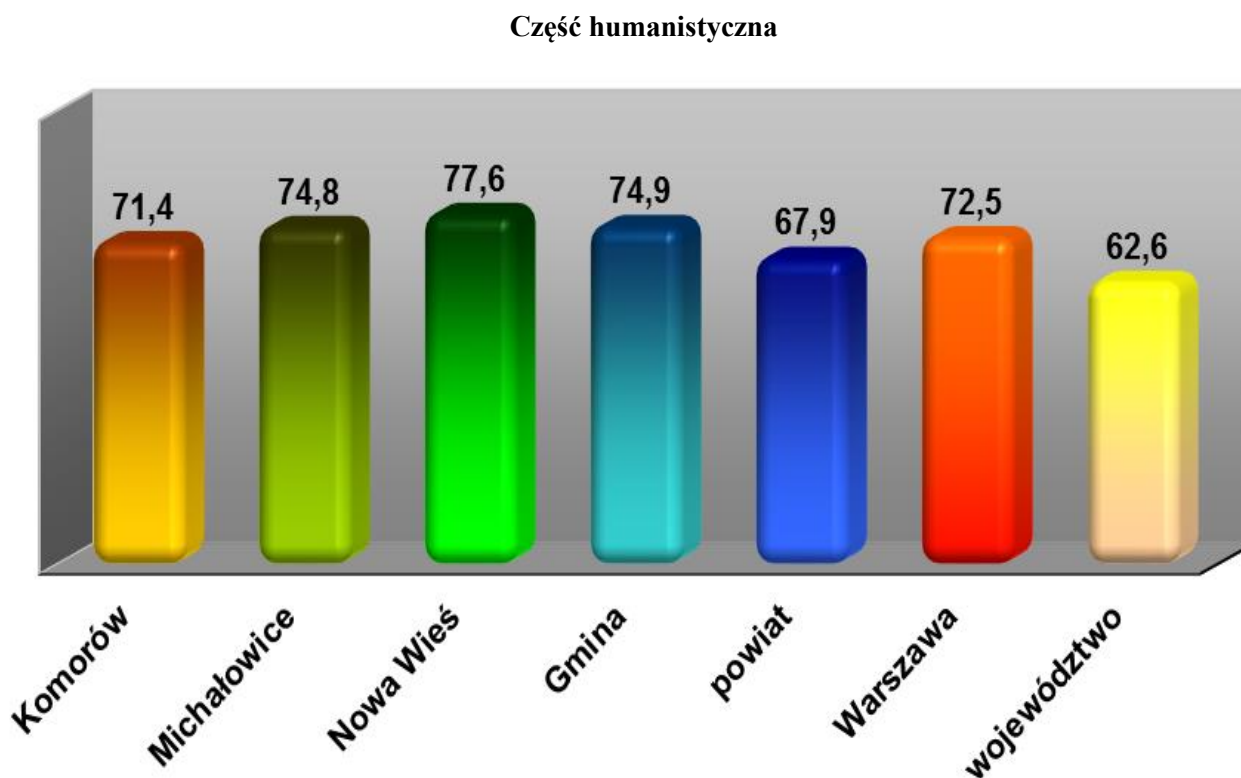
Do egzaminu gimnazjalnego przystępują uczniowie klasy trzeciej. Egzamin składa się z trzech części:

- 1) część pierwsza humanistyczna – z języka polskiego oraz historii i wiedzy o społeczeństwie,
- 2) część druga matematyczno-przyrodnicza – z matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych (biologia, chemia, fizyka, geografia),
- 3) część trzecia to egzamin z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Egzamin jest obowiązkowy, co oznacza, że przystąpić do niego musi każdy uczeń kończący szkołę. Przystąpienie do egzaminu jest jednym z warunków ukończenia szkoły. Wyniku egzaminu gimnazjalnego nie odnotowuje się na świadectwie szkolnym. Każdy gimnazjalista otrzymuje z okręgowej komisji egzaminacyjnej zaświadczenie o uzyskanych przez siebie wynikach.

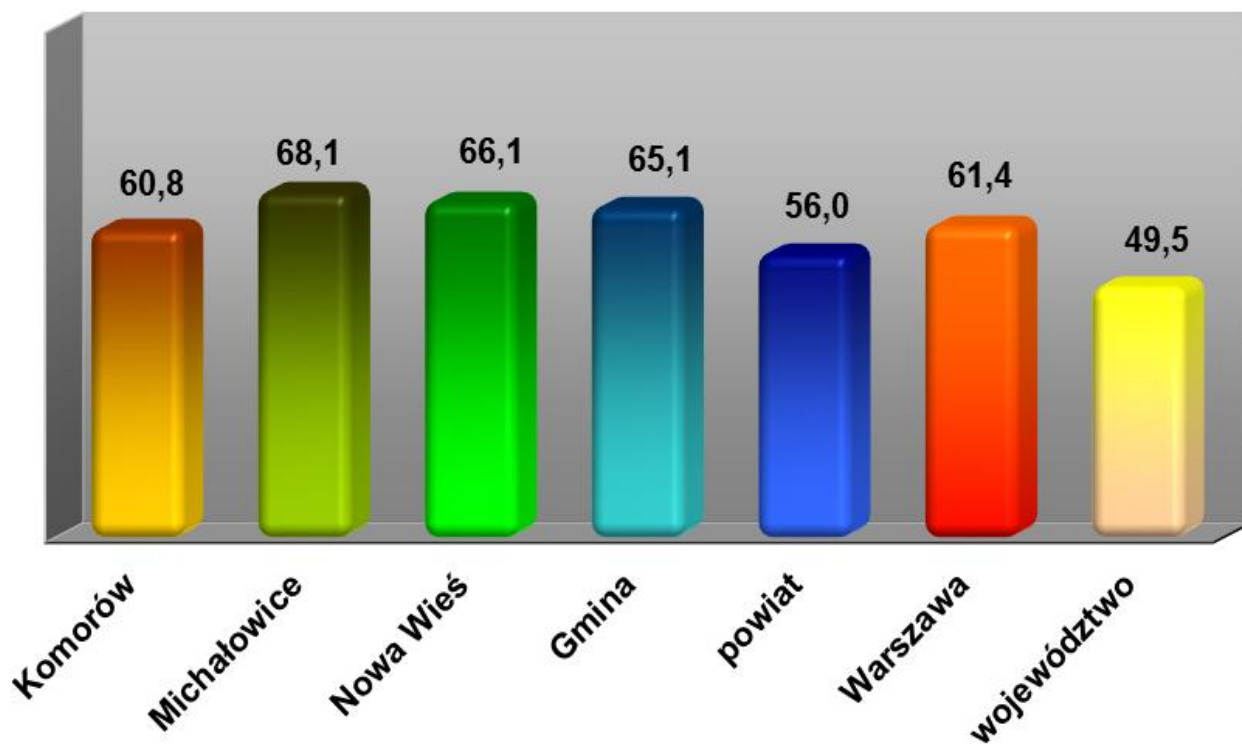
Egzamin gimnazjalny jest miernikiem poziomu nauczania w szkole. Jest także pomocny przy ocenie edukacyjnej wartości dodanej (EWD), czyli ocenie efektów nauczania każdego ucznia przy uwzględnieniu jego uwarunkowań indywidualnych, to jest: zdolności i uprzednich osiągnięć szkolnych a także uwarunkowań społecznych, wpływu grupy rówieśniczej, także uwarunkowań szkolnych takich jak kwalifikacje i zaangażowanie nauczycieli, metody nauczania czy warunki nauczania. Poniższy wykres przedstawia wyniki z egzaminu gimnazjalnego na zakończenie roku szkolnego 2015/2016 r. w skali punktowej.

Wykres 9. Wyniki z egzaminu gimnazjalnego w roku 2016 (uśrednione)

Część matematyczno – przyrodnicza

język angielski

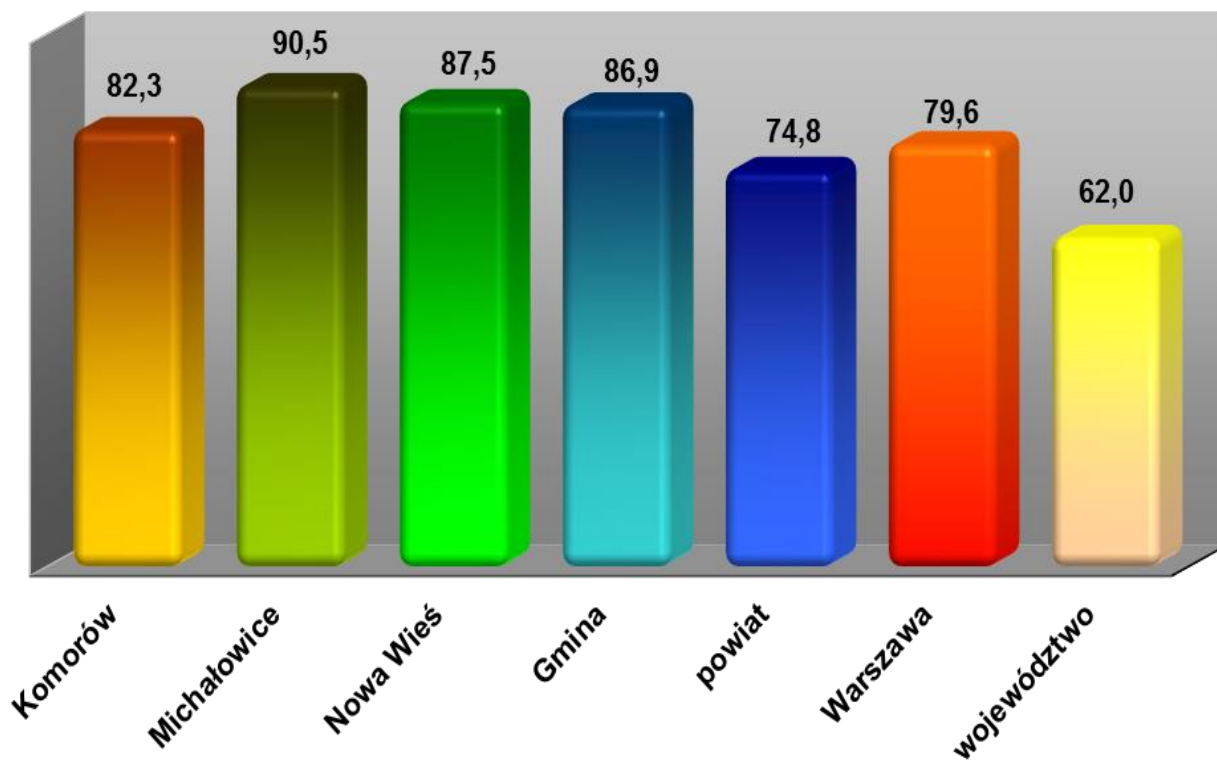

Tabela 21. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2016 roku

Średnie wyniki procentowe dla szkół						
miejscowość	GH		GMP		Język obcy	
	GH-H	GH-P	GM-M	GM-P	GA-P	GA-R
powiat	61,8	74,0	55,7	56,2	74,8	55,4
województwo	55,7	69,5	48,0	51,0	62,0	42,3
Warszawa	65,7	79,2	61,7	61,1	79,6	64,5
Gmina	69,0	80,8	66,3	63,9	86,9	74,0
Michałowice	66,9	82,6	68,0	68,1	90,5	77,6
Komorów	66,6	76,1	61,9	59,7	82,3	69,2
Nowa Wieś	72,3	82,9	68,4	63,8	87,5	74,9

Uwaga. Użyte w tabeli znaki oznaczają:

GH – część humanistyczna; **GH-P** – język polski; **GH-H** – historia i WOS

GMP – część matematyczno-przyrodnicza; **GM-M** – matematyka; **GM-P** – przedmioty przyrodnicze

Część z języka obcego: **GA-P** – jęz. angielski, poziom podstawowy; **GA-R** – jęz. angielski poziom rozszerzony;

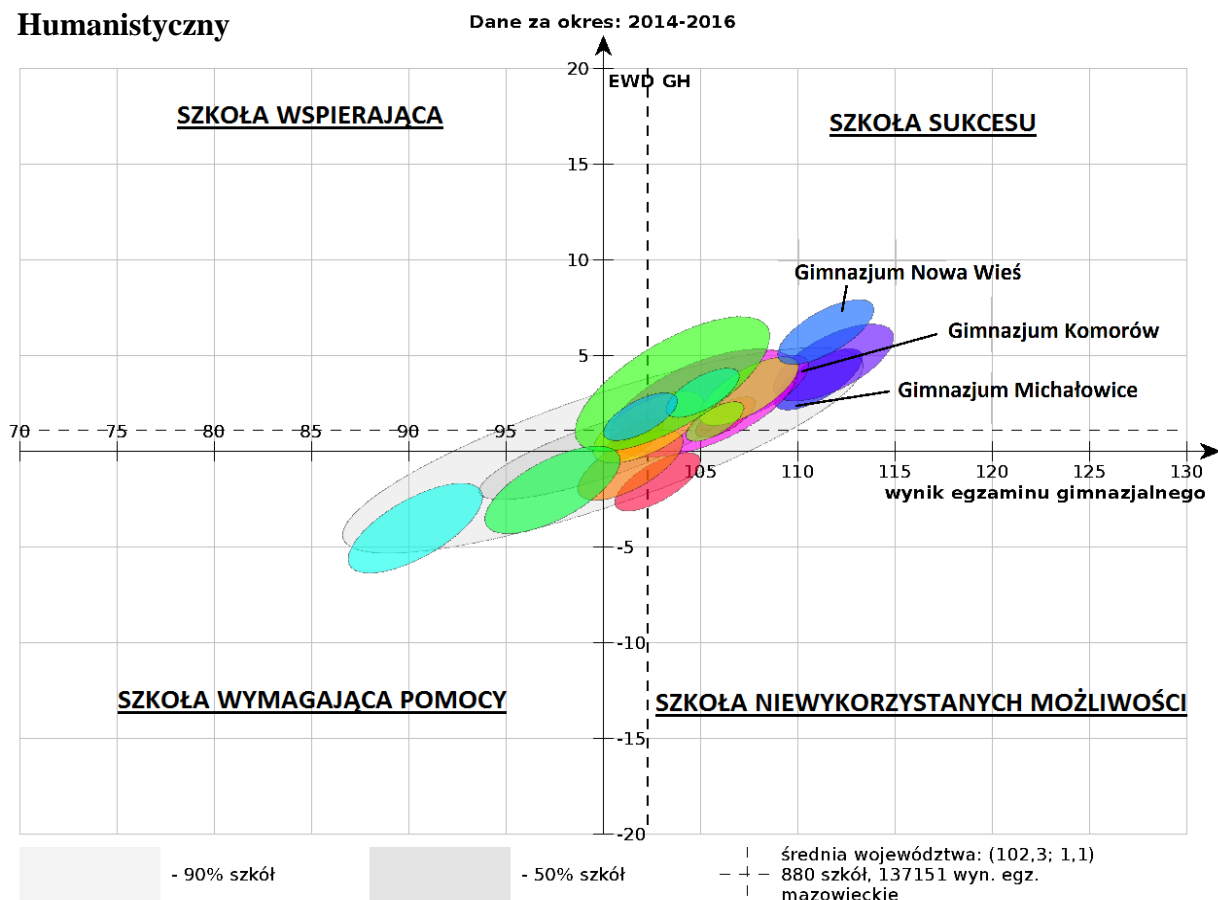
Nasze gimnazja w dalszym ciągu utrzymują zdecydowanie wysoki poziom nauczania. Wyniki z egzaminu gimnazjalnego co roku są lepsze i wyższe niż w innych szkołach w powiecie i w województwie. Tak wysokie wyniki umożliwiają absolwentom naszych gminnych gimnazjów przyjęcie do najlepszych warszawskich szkół ponadgimnazjalnych.

Jednolite testy pozwalają spojrzeć dyrektorom szkół, nauczycielom, wizytatorom oraz samorządom na wyniki nauczania w szerokiej perspektywie. Jednak obraz nauczania szkolnego widziany tylko przez pryzmat wyników końcowych nauczania jest dalece niepełny. Wyniki egzaminacyjne uczniów zależą od wielu czynników niezależnych od szkoły, w której uczyli się na danym etapie edukacyjnym, przede wszystkim od uprzednich osiągnięć. Potrzebna jest zatem dobra miara postępu poczynionego przez uczniów podczas nauki w danej szkole. Dlatego doskonałym narzędziem oceny pracy szkół jest metoda EWD. Metoda EWD to zestaw technik statystycznych pozwalających zmierzyć wkład szkoły w wyniki nauczania. By można ją zastosować, niezbędne jest posiadanie wyników przynajmniej dwóch pomiarów osiągnięć szkolnych: na początku nauki w danej szkole i na jej zakończenie. Polski system egzaminacyjny dostarcza danych do wyliczania EWD dla gimnazjów (sprawdzian w klasie VI szkoły podstawowej jako miara na wejściu, egzamin gimnazjalny jako miara na wyjściu) oraz szkół maturalnych (egzamin gimnazjalny jako miara na wejściu, egzamin maturalny jako miara na wyjściu). Niestety po wprowadzeniu zmian w systemie oświaty (likwidacja sprawdzianu szóstoklasisty) nie będzie już możliwa ocena przyrostu wiedzy i rozwoju ucznia w szkole na dość wczesnym etapie edukacji. Ocena taka będzie możliwa dopiero po maturze – czyli dowiemy się jedynie jak pracują szkoły ponadgimnazjalne.

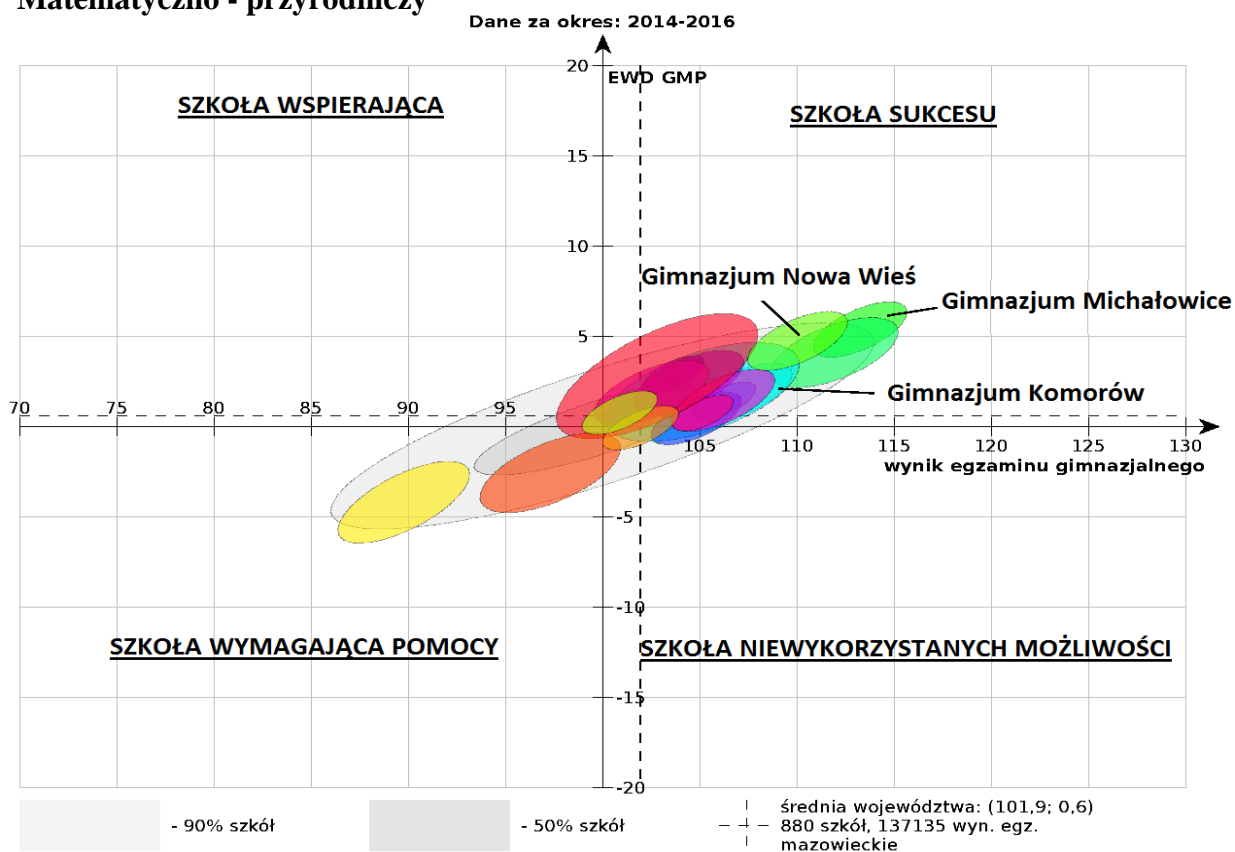
Wskaźniki EWD należy traktować jako ważną informację zwrotną dla szkoły, wspierającą podejmowanie decyzji o kierunkach jej rozwoju.

Wykres 10. EWD gimnazjalne dla powiatu – wskaźniki trzyletnie

Humanistyczny

Matematyczno - przyrodniczy

3. Egzamin maturalny

Do egzaminu maturalnego mogą przystąpić absolwenci szkół ponadgimnazjalnych. Egzamin maturalny nie jest obowiązkowy. Zdający, który zamierza przystąpić do tego egzaminu, składa pisemną deklarację dotyczącą wyboru zdawanych przedmiotów.

Egzamin maturalny składa się z części ustnej i pisemnej. Absolwent przystępujący do egzaminu maturalnego zdawał w 2016 r. obowiązkowo w części ustnej – język polski i język obcy nowożytny, a w części pisemnej – język polski i matematykę na poziomie podstawowym oraz język obcy - ten sam co w części ustnej. Ponadto abiturient zdawał egzamin z przedmiotów dodatkowo wybranych.

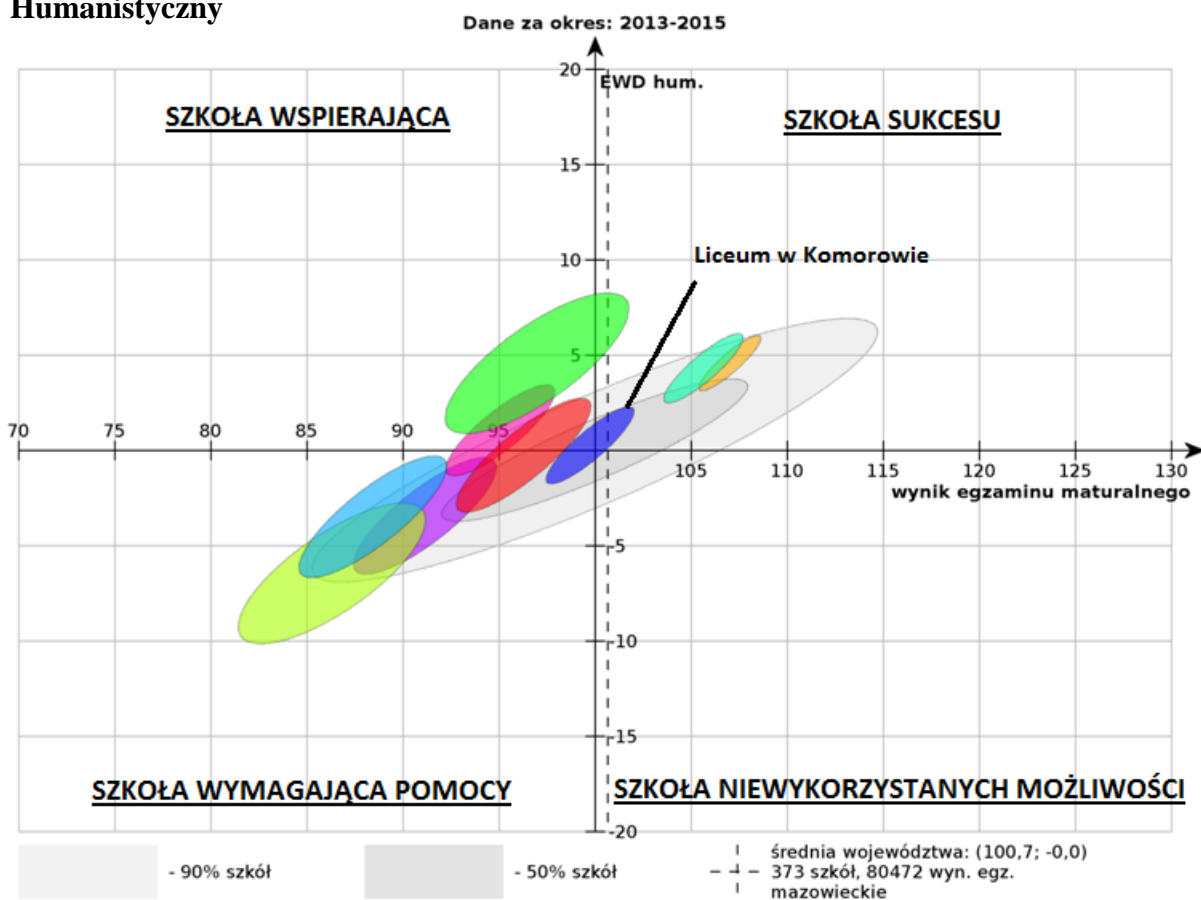
W roku 2016 do egzaminu maturalnego przystąpiło 45 uczniów liceum ogólnokształcącego. Maturę zdało 44 uczniów, co stanowi 97,7% zdających. Szczegółowe dane dotyczące wyników osiągniętych przez absolwentów liceum obrazują tabelę:

Tabela 22. Egzamin maturalny – 2016 r.

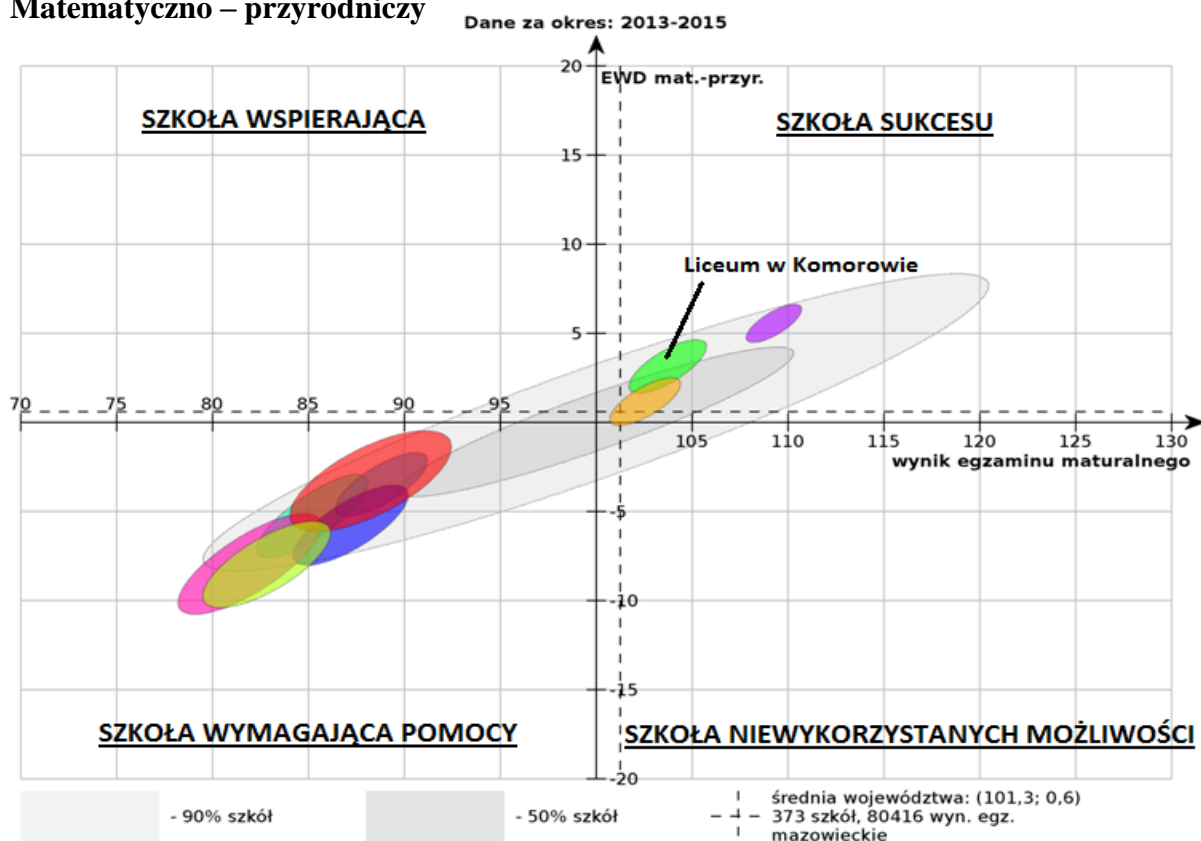
Przedmiot	Poziom egzaminu					% osób, które uzyskały co najmniej 30% pkt z przedmiotów obowiązkowych
	podstawowy			rozszerzony		
	liczba zdających przedmiot		wynik średni w % (arkusz standardowy)	liczba zdających dodatkowy	wynik średni w % (arkusz standardowy)	
	obowiązkowy	dodatkowy				
Biologia				19	42	
Chemia				9	42	
Filozofia						
Fizyka i astronomia				12	50	
Geografia				8	47	
Historia				7	48	
Historia sztuki						
Informatyka						
Język angielski	44		85,2	23	64	97
Język francuski						
Język niemiecki				1	86	
Język polski	45		74,1	13	67	98
Matematyka	48		68,2	17	44	88
Wiedza o społeczeństwie				3	32	

Wykres 11. EWD maturalne dla powiatu pruszkowskiego – wskaźniki trzyletnie

Humanistyczny

Matematyczno – przyrodniczy

VI. Osiągnięcia i sukcesy uczniów.

Ważnym elementem w pracy dydaktyczno – wychowawczej szkół jest rozwój uzdolnień i zainteresowań uczniów w różnych dziedzinach. Rok szkolny 2015/2016 jak zawsze uczniowie szkół naszej Gminy podejmowali rywalizację w różnego rodzaju konkursach, olimpiadach i przeglądach.

Tabela 23. Ważniejsze osiągnięcia uczniów szkół gminnych.

NAZWA KONKURSU	ZASIĘG, ORGANIZATOR	OSIĄGNIĘCIA
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Komorowie		
Konkurs polonistyczny (kuratoryjny)	Wojewódzki	5 uczniów zakwalifikowało się do II etapu
Ogólnopolski konkurs „z poprawną ortografią na ty,,	Ogólnopolski	I i II miejsce (laureaci) i 3 wyróżnienia
Ogólnopolski konkurs „z poprawną polszczyzną na co dzień”	Ogólnopolski	VII miejsce (laureat) 4 finalistów, 4 wyróżnienia
Ogólnopolski konkurs „ multitest” z języka polskiego	Ogólnopolski	1 laureat, 3 wyróżnienia
Ogólnopolski konkurs j. angielskiego „english high flier”	Ogólnopolski	Wynik bardzo dobry 2 uczniów, wynik dobry 3 uczniów
Ogólnopolski konkurs j. angielskiego „olimpus”	Ogólnopolski	4 laureatów
Ogólnopolski konkurs j. angielskiego „fox”	Ogólnopolski	1 laureat
Ogólnopolski konkurs j. angielskiego „fox”	Ogólnopolski	1 laureat, 5 wyróżnień
Ogólnopolski konkurs „multitest z historii”	Ogólnopolski	1 laureat, 2 wyróżnienia
Ogólnopolski konkurs historyczny „albus 2016”	Ogólnopolski	8 laureatów, 2 wyróżnienia
Ogólnopolski konkurs historyczny losy żołnierza i dzieje oręża polskiego	Ogólnopolski	4 uczniów zakwalifikowało się do etapu rejonowego
Ogólnopolski konkurs „multitest z przyrody”	Ogólnopolski	2 laureatów, 5 wyróżnień
Ogólnopolski konkurs przyrodniczy „Olimpus”	Ogólnopolski	2 laureatów
Ogólnopolski konkurs przyrodniczy „Galileo”	Ogólnopolski	1 laureat, 4 wyróżnienia
Międzynarodowy konkurs matematyczny „Kangur”	Międzynarodowy	10 wyróżnień w kl. II i III 5 wyróżnień w kl. IV – VI
Ogólnopolski konkurs matematyczny „Alfik”	Ogólnopolski	1 laureat, wynik bardzo dobry 9 uczniów, wynik dobry 3 uczniów
Ogólnopolski konkurs matematyczny multitest	Ogólnopolski	5 wyróżnień
Konkurs informatyczny dla uczniów szkoły podstawowej	Wojewódzki	1 finalista
Ogólnopolska olimpiada wiedzy biblijnej	Ogólnopolski	1 wyróżnienie

Konkurs chemii doświadczalnej	Wojewódzki	XIV miejsce
Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego	Ogólnopolski	4 uczniów zakwalifikowało się do etapu rejonowego
Ogólnopolski konkurs ortograficzny „z ortografią na co dzień”	Ogólnopolski	I miejsce
Konkurs kuratoryjny z jęz. angielskiego	Ogólnopolski	Kwalifikacja 1 ucznia do etapu rejonowego
Konkurs kuratoryjny z WOS	Ogólnopolski	Kwalifikacja 2 uczniów do etapu rejonowego
Konkurs kuratoryjny z jęz. polskiego	Ogólnopolski	Kwalifikacja 1 ucznia do etapu rejonowego
Konkurs kuratoryjny z biologii	Ogólnopolski	Kwalifikacja 1 ucznia do etapu rejonowego
Ogólnopolski konkurs biologiczny „nucleus”	Ogólnopolski	Kwalifikacja 2 uczniów do ii etapu
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Nowej Wsi		
Kuratoryjny konkurs przedmiotowy z chemii	wojewódzki	laureat
Kuratoryjny konkurs przedmiotowy z j. angielskiego	wojewódzki	laureat
Kuratoryjny konkurs przedmiotowy z matematyki	wojewódzki	laureat
Konkurs Literacki o Mikołaju Koperniku	ogólnopolski	III miejsce
Konkurs Matematyczny „Kangur”	ogólnopolski	wyróżnienia
Konkurs matematyczny „Alfik”	ogólnopolski	Dyplom za uzyskanie dobrego wyniku, wyróżnienia
Konkurs piosenki francuskiej-Frankofonia	ogólnopolski	wyróżnienie
Konkurs Literacka- Plastyczny „Ci, co zginęli w walce”	gminny	Nagroda Wójta Gminy Michałowice, I miejsce – kategoria plastyczna II miejsce, III miejsce, wyróżnienie – kategoria poetycka
Konkurs „Henryk Sienkiewicz- pisarz, noblista, wychowawca wielu pokoleń”	międzygminny	Nagroda Wójta Gminy, dwa I miejsca, dwa II miejsca, dwa wyróżnienia (kategoria literacka) Nagroda Wójta Gminy, I miejsce, dwa II miejsca, III miejsce, dwa wyróżnienia (kategoria plastyczna), I miejsce, III miejsce (kategoria multimedialna)
Konkurs recytatorski „Warszawska Syrenka”	powiatowy	Dwa II miejsca
Regionalny Przegląd Piosenki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej „Wyśpiewajmy wiosnę”	międzygminny	Grand Prix, I miejsce, dwa II miejsca, dwa wyróżnienia
Przegląd Artystycznej Twórczości „Asteriada”	ogólnopolski	Dwa II miejsca
Michałowickie Spotkania Artystyczne	gminny	I, IV miejsce

Mazowiecki Festiwal Piosenki z Dobrym Tekstem	wojewódzki	Nagroda specjalna
Konkurs „Śniadanie daje moc”	ogólnopolski	Dyplom za udział
Konkurs ortograficzny „Mistrz ortografii”	gminny	Dwa I miejsca, dwa II miejsca, wyróżnienie
Konkurs Piosenki Francuskiej i Hiszpańskiej	międzygminny	I miejsce
Zespół Szkół w Michałowicach		
Kuratoryjny konkurs wiedzy biblijnej „Hieronimus”		2 laureatów Gimnazjum
Ogólnopolski Konkurs Mitologiczny „Olimpus”	ogólnokrajowy	7 laureatów SP
Ogólnopolski konkurs matematyczny klas II-III SP „Alfik”	ogólnokrajowy	1 laureat SP
Ogólnopolski konkurs Humanistyczny dla uczniów SP „Alfik”	ogólnokrajowy	1 laureat SP
Internetowy Konkurs Matematyczny „Maks”	ogólnokrajowy	Uczennica klasy VI zajęła 5 miejsce w województwie, 21 miejsce w kraju Uczeń Gimnazjum – I miejsce w województwie, IV w kraju
Konkurs Matematyczny „Olimpus”	ogólnokrajowy	8 laureatów SP w sesji jesiennej 4 laureatów SP w sesji zimowej, w tym 1 uczeń zajął I miejsce w kraju 5 laureatów SP w sesji wiosennej
Konkurs Matematyczny „Kangur”	ogólnokrajowy	3 laureatów SP

Wszystkie szkoły i przedszkola gminne organizowały także wiele konkursów wewnętrznych, dla własnych uczniów i wychowanków.

Tabela 24. *Udział dzieci z Gminnego Przedszkola w Michałowicach w konkursach.*

KONKURS	DATA	CHARAKTERYSTYKA
Muzyczna Wiosna Pod Topolą „Morskie opowieści”	Czerwiec 2016r.	Konkurs organizowany przez Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Raszynie „Pod Topolą”
Konkurs Piosenki o Warszawie	Maj 2016 r.	Organizator Gminne Przedszkole w Michałowicach – uczestnicy – dzieci z przedszkoli z powiatu pruszkowskiego i Warszawy. Patronat Wójta Gminy Michałowice.
Konkurs Piosenki Anglojęzycznej	Maj 2016r.	Organizowany przez przedszkole nr
Konkurs recytatorski „Mój ulubiony wiersz”	Maj 2016r.	Organizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Michałowicach we współpracy z Gminnym Przedszkolem w Michałowicach. Uczestnicy dzieci z przedszkoli w Michałowicach
Konkurs plastyczny „Ilustracja do ulubionej baśni - Czerwony Kapturek”	Maj 2016r.	Organizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Michałowicach we współpracy z Gminnym Przedszkolem w Michałowicach. Uczestnicy dzieci z przedszkoli w Michałowicach

Regionalny konkurs piosenki przedszkolnej i wczesnoszkolnej „Wyśpiewajmy wiosnę”	Maj 2016r.	Konkurs organizowany przez Zespół Szkolno – Przedszkolny w Nowej Wsi
IV Przedszkolny Festiwal Talentów	Kwiecień 2016r.	Przeгляд artystyczny dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Michałowicach
Konkurs plastyczny „Wielkanocna pisanka”	Kwiecień 2016r.	Konkurs plastyczny dla dzieci z Gminnego Przedszkola w Michałowicach
III Festiwal Piosenki Ludowej „Łowiczanka jestem:	Marzec 2016r.	Festiwal organizowany przez Przedszkole nr 194 w Warszawie
Międzyprzedszkolny konkurs plastyczny „Bajkowa zima”	Luty 2016r.	Konkurs organizowany przez Gminne Przedszkole w Michałowicach dla dzieci z przedszkoli z powiatu pruszkowskiego i Warszawy
Rodzinny konkurs plastyczny „świąteczna kartka”	Grudzień 2015r.	Konkurs plastyczny dla dzieci i rodziców z Gminnego Przedszkola w Michałowicach
Konkurs piosenki „Urodziny Pluszowego Misia”	Listopad 2015r.	Konkurs organizowany przez Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Raszynie „Pod Topolą”

Tabela 25. Konkursy szkolne organizowane w szkołach gminnych.

NAZWA KONKURSU	CHARAKTERYSTYKA	UCZESTNICY
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Komorowie		
Przysłowia angielskie	Konkurs lingwistyczno-plastyczny – szkolny.	Klasy 4-6
Konkurs Piosenki Angielskiej	Konkurs muzyczny o zasięgu gminnym.	Klasy 1-6 oraz Gimnazjum
Konkurs Ortograficzny „Mistrz Ortografii”	Konkurs o zasięgu gminnym	Klasy 2-3
Konkurs czytelniczy	Konkurs organizowany przez bibliotekę szkolną – szkolny.	Klasy 2-3
Konkurs głośnego czytania „Piękne czytanie to sztuka”	Konkurs organizowany przez bibliotekę szkolną – szkolny.	Klasy 2-3
Konkurs literacki ”Napiszę własną bajkę”	Konkurs organizowany przez bibliotekę szkolną – szkolny.	Klasy 4-6
Konkurs Plastyczny „Portret naszego patrona - Marii Dąbrowskiej”	Konkurs szkolny.	Klasy 4-6 oraz Gimnazjum
Gminny Konkurs Piosenki Anglojęzycznej	Aranżacja utworów w języku angielskim	Uczniowie gimnazjów gminy Michałowice
Ogólnopolski Konkurs Filmowy „Ratujmy Życie” pod patronatem Starosty powiatu, Wójta gminy Michałowice, firmy Falck	Przygotowanie 3 minutowego filmu dotyczącego technik ratowania życia	Uczniowie gimnazjów z całej Polski
Konkurs plastyczny „Portret naszego patrona Marii Dąbrowskiej”	Wykonanie prac plastycznych wykorzystując różne techniki	Uczniowie gimnazjum

Gminny Konkurs Głośnego Czytania „Cała Polska Czyta Dzieciom” pod patronatem Wójta gminy Michałowice	Czytanie wybranych fragmentów utworów Henryka Sienkiewicza w Bibliotece Gimnazjum	Uczniowie gimnazjów gminy Michałowice
Zespół Szkół w Michałowicach		
Konkurs wiedzy o patronie szkoły Fundator nagród: Wójt Gminy	Poznanie i przybliżenie osoby Jana Pawła II	Klasy 1-3, 51 uczestników
Konkurs plastyczny o patronie szkoły <i>Jan Paweł II twórca światowych dni młodzieży</i>	Promocja idei Światowych Dni Młodzieży	
Wieloetapowy konkurs plastyczny „Zdrowe odżywianie, sport i czytanie”	Realizacja w ramach programu szkolnego „Szkoła promująca zdrowie”, 6 etapów, w każdym inna technika	Klasy 4-6
Szkolny konkurs ortograficzny		Klasy 4-6 (25 uczestników)
Konkurs recytatorski „ <i>Na straganie</i> ” – wiersze Jana Brzechwy	Organizowany przy współudziale pani logopedy, zwrócenie uwagi dzieci na właściwą dykcję, pomaga przełamać treść, uczy autoprezentacji	Klasy 1-3, 55 uczestników
Gminny Konkurs Głośnego Czytania	Konkurs dla wszystkich szkół pod patronatem Gminnych Bibliotek Publicznych w Michałowicach i Komorowie oraz biblioteki szkolnej w Michałowicach	Klasy 3-6
II Szkolny Konkurs „Mam Talent”	Promocja talentów uczniów w kategorii taniec, śpiew, gra na instrumencie, plastyka i inne, gala z udziałem gości i rodziców	Dwie kategorie Klasy 1-3 Klasy 4-6
Zimowe Igrzyska Sportowe	Podsumowujące sezon na lodowisku	Kl. 4-6
Szkolny etap konkursu Piosenki Anglojęzycznej		Kl. 4-6 (24 uczestników)
Szkolny konkurs kolęd i pastorałek		Kl. 1-3
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Nowej Wsi		
Konkurs plastyczny „Mój ulubiony bohater literacki”	szkolny	Kl. I- III Gimnazjum
Konkurs wiedzy o krajach anglojęzycznych w ramach „Dni Poligloty”	szkolny	Kl. IV-VI SP
Konkurs Logopedyczno-Recytatorski	szkolny	Kl. IV-VI SP
Konkurs na wykonanie Szopki Betlejemskiej „Nie było miejsca dla Ciebie”	szkolny	Kl. IV-VI SP
Konkurs na wykonanie różańca z dowolnych materiałów i dowolną techniką	szkolny	Kl. IV-VI SP
Konkurs matematyczny „Z kalendarzem za pan brat”	szkolny	Kl. IV- VI SP

E- kartka Bożonarodzeniowa-konkurs informatyczny	szkolny	Kl. I-VI SP, I-III Gimnazjum
Kartka Bożonarodzeniowa-konkurs plastyczny	szkolny	Kl. I- III SP
Konkurs plastyczny z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia	szkolny	Kl.I-III SP
Konkurs plastyczny „Bezpieczni w sieci”	szkolny	Kl. I-III SP
Konkurs ekologiczny „Naszą planetę znamy i o nią dbamy”	szkolny	Kl. I-III SP
Konkurs recytatorski	szkolny	Kl. I- III SP

Tabela 26. Ważniejsze osiągnięcia sportowe uczniów szkół gminnych.

Nazwa zawodów	Zasięg	Osiągnięcia
Zespół Szkół w Michałowicach		
Mazowieckie Igrzyska Młodzieży Szkolnej	powiatowe	II miejsce w kat. Szkół Podstawowych IV miejsce w kat. Gimnazjów
Mistrzostwa powiatu w piłce ręcznej	powiatowe	I miejsce dziewczęta I miejsce chłopcy
Mistrzostwa w mini piłce ręcznej chłopców	międzypowiatowe	I miejsce
Finał Mazowieckich Igrzysk Młodzieży		V miejsce
Turniej Stowarzyszenia Gmin Zachodniego Mazowsza „Mazovia Cup”		II miejsce chłopców
Mistrzostwa Powiatu w piłce siatkowej dziewcząt	powiatowe	I miejsce
Czwórbój lekkoatletyczny		V miejsce 1 uczeń został najlepszym lekkoatletą zawodów
Mistrzostwa Powiatu w piłce ręcznej	powiatowe	I miejsce chłopcy I miejsce dziewczęta
Turniej Unihokeja Drużyn Mieszanych Stowarzyszenia Mazovia		III miejsce
Indywidualne Biegi Przełajowe		1 uczeń szkoły podstawowej zakwalifikował się do zawodów na szczeblu wojewódzkim 5 uczniów gimnazjum zakwalifikowało się do zawodów na szczeblu wojewódzkim
Mistrzostwa Powiatu Pruszkowskiego w pływaniu	powiatowe	16 medali (1 złoty, 6 srebrnych, 9 brązowych) klasy 4-6 SP
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Komorowie		
Sztafetowe biegi przełajowe	Powiatowy	III miejsce (chłopcy)

Nazwa zawodów	Zasięg	Osiągnięcia
Mistrzostwa powiatu w piłce nożnej	Powiatowy	II miejsce (dziewczynki)
Indywidualne biegi przełajowe	Międzypowiatowy	XII miejsce (dziewczynki)
Finały międzypowiatowe w piłce nożnej	Międzypowiatowy	V miejsce (dziewczynki)
Indywidualne biegi przełajowe	Wojewódzkie	IV i XXVII miejsce (chłopcy)
Mistrzostwa Mazowska w koszykówce chłopców	Wojewódzkie	I miejsce
Turniej ogólnopolski w koszykówce chłopców w Poznaniu	Ogólnopolski	I miejsce
Turniej ogólnopolski w koszykówce chłopców W Bydgoszczy	Ogólnopolski	I miejsce
Turniej międzynarodowy w koszykówce chłopców W Ełku	Międzynarodowy	I miejsce
Turniej międzynarodowy w koszykówce chłopców	Międzynarodowy	II miejsce
VII miejsce w indywidualnych powiatowych biegach przełajowych w Pruszkowie dziewcząt	Powiat	VII miejsce
XII miejsce w indywidualnych powiatowych biegach przełajowych w Pruszkowie dziewcząt	Powiat	XII miejsce
Klasyfikacja klas I w indywidualnych powiatowych biegach przełajowych w Pruszkowie dziewcząt	Powiat	IV miejsce
VI miejsce w powiatowych sztafetowych biegach przełajowych w Pruszkowie dziewcząt	Powiat	VI miejsce
Kwalifikacja do międzypowiatowych biegów przełajowych „Kamion 2015” dziewcząt	Międzypowiatowe	
Gminne zawody w piłce siatkowej dziewcząt	Gmina	II miejsce
Mistrzostwa w piłce nożnej chłopców szkół gminy Michałowice	Gminne	II miejsce
Mistrzostwa w siatkówce chłopców szkół gminy Michałowice	Gminne	II miejsce
Mistrzostwa w koszykówce chłopców szkół gminy Michałowice	Gminne	II miejsce
Mazovia cup w Nadarzynie dziewcząt	Region Mazowsze	IV miejsce
Turnieju Piłki Nożnej Chłopców „Mazovia”		I miejsce

Nazwa zawodów	Zasięg	Osiągnięcia
gminne zawody w piłce nożnej chłopców	gminy	I miejsce
Zawody międzypowiatowych w piłce nożnej	powiat	II miejsce
udział w biegach przełajowych	powiat	udział
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Nowej Wsi		
Indywidualne Biegi Przełajowe dla Szkół Gimnazjalnych	powiatowy/ międzypowiatowy	I miejsce/II miejsce
Sztafetowe Biegi przełajowe dla Szkół Gimnazjalnych	powiatowy	II miejsce
Gimnazjum- Piłka koszykowa- dziewczęta	gminny/ powiatowy/ międzypowiatowy	I miejsce/ I miejsce/ II miejsce
Indywidualne Biegi Przełajowe dla Szkół Podstaw.	powiatowy	III miejsce III miejsce
Indywidualne Biegi Przełajowe dla Szkół Podstaw.	wojewódzki	V miejsce
Sztafetowe Biegi Przełajowe dla Szkół Podstawowych- chłopcy	powiatowy /międzypowiatowy	II miejsce/ III miejsce
Sztafetowe Biegi Przełajowe dla Szkół Podstawowych- dziewczęta	powiatowy	II miejsce
Piłka koszykowa- dziewczęta	gminny/ powiatowy	I miejsce/ III miejsce
SP- Piłka siatkowa - chłopcy	gminny/ powiatowy/ międzypowiatowy	I miejsce/ I miejsce/ IV miejsce
SP- Piłka nożna - chłopcy	gminny/ powiatowy	I miejsce/ III miejsce
SP- Piłka nożna - chłopcy	Turniej Stowarzyszenia Gmin Zachodniego Mazowsza „ Mazovia Cup”	I miejsce
SP- Piłka nożna - chłopcy	wojewódzki turniej „ Z podwórka na stadion o Puchar Tymbarku” w kategorii 8- latków I-II SP	III miejsce
Gimnazjum –Piłka Koszykowa dziewcząt	gminny/ powiatowy/ międzypowiatowy	I miejsce/ I miejsce/ II miejsce

Sukcesy uczniów są ich zasługą, ale nie byłyby możliwe bez wyłożonej pracy nauczycieli szkół, zaangażowania rodziców oraz bez dużego wkładu finansowego Gminy.

VII. Formy pracy wychowawczej, działalności profilaktycznej oraz bezpieczeństwo w szkole.

Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane we wszystkich szkołach w roku szkolnym 2015/2016 były realizowane w oparciu o Programy Wychowawcze i Programy Profilaktyki, opracowywane corocznie przez Rady Pedagogiczne placówek.

Tabela 27. Formy pracy wychowawczej w 2015/2016 r. oparte na programie wychowawczym i programie profilaktyki.

NAZWA PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO/ WYCHOWAWCZEGO LUB PROJEKTU EDUKACYJNEGO	WYZNACZONY CEL	GRUPA DOCELOWA
Zespół Szkół w Michałowicach		
„Odczuwaj, ufaj, mów”	Budowanie pozytywnego obrazu siebie i innych. Uczenie postawy otwartości w kontakcie z dorosłymi. Budowanie poczucia wartości oraz opanowanie podstawowych zasad komunikacji	Klasy IV SP
„Saper”	Radzenie sobie z własną złością i przejawami agresji. Trening zachowań asertywnych	Klasy V SP
„Podnoszenie poczucia wartości i radzenie sobie z trudnymi emocjami”	Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych w klasie. Podnoszenie poczucia wartości	Klasy III SP
„Przeciw narkotykom, ku afirmacji życia”	Kształtowanie postaw prozdrowotnych, motywowanie do zdrowego stylu życia wolnego od używek	Klasy VI SP
„Zintegrowany program z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy”	Wzrost wiedzy na temat przyczyn i skutków sięgania po substancje psychoaktywne. Wzrost wiedzy na temat alternatywnych metod radzenia sobie ze stresem. Wzrost pozytywnych zachowań społecznych (większa integracja środowiska szkolnego).	Klasy IV-VI SP Klasy I-III GM
Program „Przyjaciele Zippiego”	Kształtowanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych młodszych dzieci. Uczenie sposobów radzenia sobie z trudnościami Doskonalenie relacji z innymi	Klasy I-III SP
„Potrafię być sobą”	Przekazanie podstawowych wiadomości dotyczących szkodliwości środków zmieniających świadomość, trening asertywnego zachowania w sytuacjach zagrożenia	Klasy I GM
„Odmów – nie bierz”	Przekazanie wiedzy nt. zagrożeń i skutków w sytuacjach ryzykownych, praktyczna nauka stosowania technik zachowań asertywnych	Klasy II GM
„Nie daj się oszukać dopalacze to też narkotyki”	Wstępna diagnoza problemu, dostarczanie rzetelnej wiedzy i rozbrajanie mitów dotyczących dopalaczy, propagowanie zdrowego stylu życia	Klasy III GM
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Nowej Wsi		
„Cukierki”- program wychowawczo- profilaktyczny	Nauka właściwych postaw i zachowań w różnych trudnych sytuacjach i zagrożeniach	Kl. I- III SP
„ Magiczne kryształy”- program wychowawczo- profilaktyczny	Przeciwdziałanie agresji i przemocy wśród najmłodszych	Kl. I- III SP
„ Przyjaciele Zippiego”- program wychowawczo-profilaktyczny	Promocja zdrowia psychicznego i dobrego samopoczucia, rozwijanie umiejętności społecznych i komunikacyjnych, uczenie radzenia sobie z emocjami, problemami i trudnościami.	Kl. I-III SP,

„ Spójrz inaczej”- program wychowawczo- profilaktyczny realizowanych przez wychowawców podczas lekcji wychowawczych	Integracja zespołów klasowych, poprawa relacji interpersonalnych, uczenie radzenia sobie z emocjami, budzenie postawy otwartości, empatii, wzbogacanie wiedzy uczniów na temat uzależnień i innych zagrożeń	Kl. I- VI SP, I-III Gim
Apele profilaktyczne prowadzone przez poszczególne klasy pod kierunkiem wychowawców	Aktywne włączanie uczniów w działania na rzecz bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą, zwiększenie świadomości różnych zagrożeń oraz umiejętności ich unikania, promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia	Kl. I- VI SP, I-III Gim
„ Odczuwaj, ufaj, mów”- program wychowawczo- profilaktyczny	Budowanie właściwych relacji w grupie, kształtowanie postawy otwartości	Kl. IV
„Saper”- program wychowawczo- profilaktyczny	Przeciwdziałanie agresji i przemocy, uczenie radzenia sobie z emocjami	Kl. V, I Gim
„ Przeciw narkotykom- ku afirmacji życia”- program profilaktyczny	Profilaktyka zachowań ryzykownych, kształtowanie właściwych postaw wobec środków psychoaktywnych	Kl. VI
„ Dopalacze- dlaczego tak groźne? Jak nie dać się wciągnąć w pułapkę?”- program profilaktyczny	Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych	Kl. I-III Gim
„Potrafię być sobą” „ Odmów- nie mów” „ Nie daj się oszukać- dopalacze to też narkotyki”	Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych	Kl. I-III Gim
„ Odpowiedzialność nieletnich za popełnianie czynów niezgodnych z prawem . Cyberprzemoc”	Podnoszenie świadomości i odpowiedzialności za własne czyny, rozwijanie empatii w stosunku do drugiego człowieka	Kl. VI SP, I-III Gim
„ Bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz bezpieczne zachowanie w stosunku do osób obcych”	Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa uczniów	Kl. I-VI SP, I-III Gim
„ Do celu w 4 krokach”- program profilaktyczno- wychowawczy	Poprawa funkcjonowania społecznego i emocjonalnego zespołów klasowych, kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach	Kl. IV a, b, c Kl. VI a
Przystąpienie szkoły do ogólnopolskiego programu „ Szkoła dobrego wychowania”- uzyskanie certyfikatu	Popularyzacja wśród dzieci zasad savoir vivre oraz kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach	Kl. I- III SP
„ Dopalacze- nowe narkotyki. Jak rozpoznawać i reagować?”- szkolenie dla rodziców i nauczycieli	Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych, wzbogacenie wiedzy i świadomości rodziców i nauczycieli	Rodzice uczniów, nauczyciele
Warsztaty Umiejętności Wychowawczych dla rodziców	Wzbogacenie wiedzy i umiejętności rodziców w zakresie stosowania właściwych metod wychowawczych	Rodzice uczniów
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Komorowie		
Zdrowy styl życia – zamiast narkotyków wybieram zdrowie	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Kl. IV, V
Odpowiedzialność prawna nieletnich	Przeciwdziałanie przestępczości	Kl. VI
Cyberprzemoc	Przeciwdziałanie cyberprzemocy	Kl. VI
Śniadanie daje moc	Propagowanie zdrowego stylu życia	Kl. 0
Przeciw narkotykom- ku afirmacji życia	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Kl. VI
Zdrowy styl życia i nauka rywalizacji	Propagowanie zdrowego stylu życia	Kl. III
Marzec miesiącem profilaktyki- spotkanie z panią Dorotą Zawadzka	Przeciwdziałanie uzależnieniom	Kl. IV-VI

Bezpieczeństwo uczniów	Zwiększenie bezpieczeństwa	Kl. 0-I
Nauka zdrowej rywalizacji	Poprawa relacji rówieśniczych	Kl. II
Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców	Zwiększenie kompetencji rodzicielskich	Kl. I c
Cykl zajęć relacje rówieśnicze jako forma przeciwdziałania przemocy w klasie	Poprawa relacji rówieśniczych	Kl. VI c
Zajęcia dotyczące przemocy rówieśniczej – psycholog ,pedagog	Poprawa relacji rówieśniczych	Kl. V c, V b
Pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej	doradztwo zawodowe	uczniowie
Rozpoznanie środowiska rodzinnego i rówieśniczego w celu badania wpływu środowiska na wybór drogi życiowej – preferencje edukacyjno - zawodowe jednostki.	doradztwo zawodowe	uczniowie
Zajęcia pt. „Link do przyszłości” spotkania ze specjalistami	jak założyć własną firmę, jak organizować sobie czas do nauki – samorozwój	uczniowie
Prowadzenie godzin wychowawczych - coaching– „Mapa marzeń”	doradztwo zawodowe	uczniowie
Indywidualne spotkania z uczniami w zakresie doradztwa zawodowego, analiza możliwości uczniów.	Zapoznanie uczniów z różnego rodzaju zawodami, wskazywanie zawodów atrakcyjnych na polskim rynku. Zapoznanie uczniów z broszurami informacyjnymi różnych uczelni, z programami edukacyjnymi pogłębiającymi własne możliwości, Uświadamianie uczniom ważności realizacji zadań, poprzez zdobywanie doświadczeń związanych z procesem nauki	uczniowie
Terapia pedagogiczna z uczniami posiadającymi opinie	Podniesienie własnej samooceny, efektywności uczenia się, usprawnienia koncentracji uwagi, stymulowanie pamięci.	uczniowie z problemami edukacyjnymi
terapia poznawczo behawioralna Philia Kendalla	Przekazanie wiedzy na temat umiejętnego radzenia sobie ze stresem	uczniowie
Zajęcia z poprawnego pisania i czytania, poprawiające jakość uczenia się	Uświadomienie uczniom, że podstawą dobrych ocen jest umiejętność czytelnego pisania oraz czytania ze zrozumieniem	uczniowie
Warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnieni i innych problemów młodzieży szkolnej	Jak ominąć alkohol papierosy i inne używki	uczniowie
Profilaktyka agresji i przemocy w szkole	Warsztaty	uczniowie
Realizacja programu odpowiedzialność prawna nieletnich spotkanie z policyjnym psychologiem	Warsztaty z pogadanką	uczniowie
Radzenie sobie ze stresem przedegzaminacyjnym	Techniki uczenia się	uczniowie
Indywidualne spotkania informacyjno profilaktyczne	Wyjaśnienie działania środków psychoaktywnych	uczniowie
Metody odżywiania się młodzieży	Jak unikać anoreksji i związanego z tym strachem przed szkołą	uczniowie
Spotkania mediacyjne i interwencyjne	Zapobieganie trudnym sytuacjom i konfliktom	uczniowie i rodzice
Organizacja wolontariatu na rzecz potrzebujących współpraca GOPSEM , MOPSEM oraz Domem Dziecka w Skarżysku Kamiennej	Uświadomienie młodzieży, że inni również potrzebują pomocy	uczniowie

Współpraca ze schroniskiem dla bezdomnych zwierząt w Milanówku	Pomoc zwierzętom – zbiórka karmy kołder itp.	uczniowie
Spotkanie z policją	Uświadomienie zagrożeń płynących z negatywnych zachowań pod wpływem grupy	uczniowie
Współpraca ze szkołami w Holandii Rumunii i Norwegii	Wyjazdy edukacyjne młodzieży w celu poszerzenia wiedzy o Unii oraz krajach skandynawskich Poznawanie kultury , języka danego regionu Europy	uczniowie
Współpraca w gazetą wydawaną przez gminę Michałowice	Propagowanie tożsamości kulturowej młodzieży	uczniowie

Warsztaty, szkolenia i programy wymienione w powyższej tabeli świadczą, że działania wychowawcze w szkołach skupiały się wokół trzech głównych celów:

- kształtowania postawy świadomego dbania o zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz innych - promowanie zdrowego stylu życia, uświadomienie możliwości różnych uzależnień,
- poprawy relacji interpersonalnych, uczenia radzenia sobie z emocjami, budzenia postawy otwartości i empatii oraz rozwijania zdolności komunikacji społecznej.
- zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły – przeciwdziałanie agresji i przemocy,

Dla każdej ze szkół najważniejsze jest zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i pracownikom. Dlatego też, we wszystkich placówkach duży nacisk kładzie się na:

- organizację dyżurów nauczycieli oraz pracowników obsługi na korytarzach szkolnych podczas przerw,
- kontrolę stanu sprzętu klasowego,
- prowadzenie lekcji wychowawcze nt. bezpieczeństwa w szkole i w czasie wolnym (zgodne z programem profilaktyki),
- współpracę z Policją przy organizacji lekcji dotyczących bezpieczeństwa,
- przeprowadzanie co roku próbnej ewakuacji szkoły,
- dokonywanie wymaganych przepisami BHP przeglądów szkoły, instalacji oraz sprzętu przeciwpożarowego,
- współpracę z rodzicami i częsty kontakt w sprawach dotyczących uczniów,
- monitorowanie osób wchodzących do szkoły i przebywających na jej terenie.

We wszystkich gminnych szkołach zatrudnieni są pedagodzy i psychologowie, których zadaniem jest wsparcie i pomoc uczniom z różnego rodzaju problemami. Pomoc ta była realizowana poprzez:

- diagnozowanie uczniów mających problemy edukacyjne,
- zajęcia indywidualne o charakterze wyrównawczym i terapeutycznym z uczniami,
- pomoc uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Urzędem Gminy, Starostwem Powiatowym w indywidualnych sprawach uczniów,
- współpracę z Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w sprawach organizacji wsparcia dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,

- pomoc uczniom w trudnej sytuacji życiowej (rodziny patologiczne, rozwody rodziców, choroba lub śmierć w rodzinie),
- wsparcie dla nauczycieli w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
- współpracę z zespołem nauczycieli przy przygotowaniu indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych,
- współpracę z rodzicami,

Dla wszystkich uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, dla których Gmina Michałowice jest organem prowadzącym, świadczona jest opieka pielęgniarska. W każdej ze szkół zatrudniona jest pielęgniarka szkolna na pełnym etacie. Fakt ten ma szczególne znaczenie dla dzieci z przewlekłymi chorobami, które podczas pobytu w placówce wymagają dodatkowych działań np. zbadania poziomu cukru lub zwiększenia dawki insuliny. Pomoc pielęgniarki jest także nieoceniona przy drobnych zdarzeniach takich jak stłuczenia, skręcenia lub bóle brzucha u uczniów.

VIII. Realizacja zadań oświatowych gminy na rzecz uczniów.

1. Dowóz uczniów do szkół.

Realizując obowiązki określone w art. 17 ustawy o systemie oświaty, dowożono lub refundowano rodzicom wydatki związane z dowożeniem do szkół uczniów niepełnosprawnych oraz refundowano bilety uczniom szkół podstawowych i gimnazjum, którzy mieszkają w znacznym oddaleniu od szkół.

Tabela 28. Dowożenie uczniów do szkół gminnych w roku szkolnym 2015/2016

Nazwa miejscowości	Liczba dojeżdżających uczniów
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Komorowie	
Pęcice	29
Pęcice Małe	27
Sokołów	31
Suchy Las	8
Ogółem	95
Zespół Szkół w Michałowicach	
Opacz Kolonia	63
Opacz Mała	14
Reguły	85
Michałowice Wieś	11
Ogółem	173

Tabela 29. Dowożenie uczniów do szkół w latach 2011 – 2016

Wyszczególnienie		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
	uczniowie:					
1.	Niepełnosprawni dowożeni	10	14	14	15	15
2.	Zamieszkujący w znacznym oddaleniu od szkoły- dowożeni	205	232	253	219	268
	<i>Razem-dowożeni</i>	<i>215</i>	<i>246</i>	<i>267</i>	<i>234</i>	<i>283</i>
3.	Nakłady (w zł)	224 510	256 668	299 638	302 272	343 272

W roku szkolnym 2015/2016 dowożono 268 uczniów do Zespołów Szkół w Komorowie i Michałowicach.

Uczniowie niepełnosprawni dowożeni byli w szczególności do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pruszkowie, Zespołu Szkół Specjalnych w Warszawie oraz Niepublicznej Szkoły Specjalnej w Brwinowie.

2. Zapewnienie właściwych warunków kształcenia dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Szczególnie trudnym wyzwaniem dla wszystkich nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów, jest praca z wciąż rosnącą grupą uczniów niepełnosprawnych. Specyficzne trudności dzieci w nauce oraz różne rodzaje niepełnosprawności, powodują konieczność doboru innych metod pracy i organizacji zajęć specjalistycznych - terapeutycznych, logopedycznych a bywa, że także fizjoterapeutycznych. W roku szkolnym 2015/2016 do gminnych szkół uczęszczało 23 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym 9 z zespołem Aspergera lub autyzmem. Wszystkie dzieci z niepełnosprawnościami, w szkołach mają zapewnione zajęcia wskazane w orzeczeniu, w wymiarze nierzadko przekraczający ten określony przepisami prawa. Gdy jest taka potrzeba uczniowie mają także wsparcie nauczycieli wspomagających - specjalistów oligofrenopedagogów.

3. Pomoc materialna dla uczniów.

Pomoc materialna dla uczniów udzielana była na podstawie przepisów rozdziału 8a (art. 90b – 90r.) ustawy o systemie oświaty. Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania pomocy określone było w kwocie 514 zł na członka rodziny. Z tej formy wsparcia skorzystali uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, ale także szkół ponadgimnazjalnych, którzy zamieszkują na terenie Gminy. Na ten cel w roku szkolnym 2015/2016 przeznaczono kwotę 53 805 zł, w tym otrzymana dotacja na ten cel wyniosła 8 418 zł.

Tabela 30. Wsparcie materialne dla uczniów (liczba korzystających uczniów)

Nazwa szkoły	Stypendia szkolne	Zasiłki szkolne	Stypendia motywacyjne	Dofinansowanie posiłków	Dofinansowanie zakupu podręczników	Mleko/owoce w szkole
1	2	3	4	5	6	7
Szkoły podstawowe						
Komorów	9	7	79	10	226	501 mleko 319 owoce
Michałowice	14	2	73	22 + 6 „0”	319	666 mleko 380 owoce
Nowa Wieś	4	-	21	10 + 5 „0”	253	450 mleko 270 owoce
Gimnazja						
Komorów	1	1	24	-	65	-
Michałowice	9	3	30	4	97	-
Nowa Wieś	2	-	28	2	50	-
Liceum						
Komorów	-	-	8	-	-	-
Uczniowie spoza terenu Gminy Michałowice						
ZOEAS	10	1	-	-	-	-
RAZEM	49	14	263	59	1010	1617 mleko 969 owoce

Tabela 31. Nakłady finansowe na pomoc materialną dla uczniów w latach 2011-2015 (w zł)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Stypendia i zasilki szkolne	46 029	45 752	53 698	51 758	53 805
Stypendia motywacyjne	54 425	57 564	63 905	63 302	54 758

Na zakończenie roku szkolnego 2015/2016, uczniowie z najlepszymi wynikami w nauce a kończący klasy VI szkół podstawowych i klasy III gimnazjów, otrzymali Nagrody Wójta Gminy Michałowice o wartości od 180 do 280 zł. Nagrody otrzymało:

- 26 uczniów Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi,
- 33 uczniów Szkoły Podstawowej w Michałowicach,
- 37 uczniów Szkoły Podstawowej w Komorowie,
- 26 uczniów Gimnazjum w Nowej Wsi,
- 25 uczniów Gimnazjum w Michałowicach,
- 8 uczniów Gimnazjum w Komorowie.

4. Rządowe programy "Wyprawka szkolna" i "Darmowy podręcznik".

W 2015 r. pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, przewidziana była dla uczniów rozpoczynających w roku szkolnym 2015/2016 naukę w klasie III szkoły podstawowej. Ponadto, pomocą w zakresie dofinansowania zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, objęto także uczniów:

- słabowidzących,
- niesłyszących,
- słabosłyszących,
- z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym,
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją,
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej,

posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczający w roku szkolnym 2015/2016 do szkół podstawowej klasy II, V i VI, gimnazjów klasy II i III oraz szkół ponadgimnazjalnych -ZSZ, liceów ogólnokształcących, techników.

W gminie Michałowice, zgodnie z przepisami prawa, pomoc w ramach programu "Wyprawka szkolna" została udzielona uczniom pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekraczał kwoty 574 zł miesięcznie, a także uczniom z rodzin, które nie spełniają kryterium dochodowego, a które ze względu na uzasadnione przypadki i ocenę indywidualnej sytuacji życiowej rodziny wymagają pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników. Z tej formy pomocy skorzystało 29 uczniów. Na realizację zadania pozyskano środki finansowe w kwocie 6 735,00 zł od Wojewody Mazowieckiego.

Początek roku szkolnego 2015/2016 był trzecim rokiem wprowadzania rządowego programu "Darmowy podręcznik". Program zakłada, że uczniowie wszystkich klas będą

korzystać z podręczników, które kupowane będą ze środków dotacji przekazywanej organom prowadzącym przez Wojewodów. Program do szkół jest wprowadzany stopniowo, według określonego przez MEN harmonogramu. W roku szkolnym 2015/2016 darmowe podręczniki i materiały ćwiczeniowe otrzymali uczniowie klas I, II, III, IV i V szkół podstawowych oraz uczniowie klas I i II gimnazjum.

Podręczniki są własnością organu prowadzącego. Zasady wypożyczania podręczników uczniom określili dyrektorzy placówek. Przygotowany podręcznik służyć będzie trzem kolejnym rocznikom uczniów.

Od 2014 r. zmienił się też sposób wyboru podręcznika do danego przedmiotu. To zespół nauczycieli, a nie – tak jak było w poprzednich latach – nauczyciel, podejmuje decyzje w tym zakresie. Wybór podręcznika opiniować powinna Rada Rodziców.

Rolą organu prowadzącego w programie jest zbieranie danych dotyczących liczby zamawianych przez szkoły podręczników i ćwiczeń, weryfikacja tych danych kilka razy w ciągu roku szkolnego i przekazywanie ich do Kuratorium Oświaty. Na ich podstawie naliczana jest i przesyłana do gmin dotacja na zakup książek. Po zakupie podręczników gmina musi skrupulatnie rozliczyć dotację.

Dotacja celowa w roku szkolnym 2015/2016r na wyposażenie **Szkół Podstawowych i Gimnazjów** w podręczniki do zajęć z zakresu języka nowożytnego, podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe wyniosła:

dla kl. I SP (14 oddziałów – 323 dzieci):

na podręczniki do języka nowożytnego ..... 8 241,75 zł.

na ćwiczenia ..... 15 988,50 zł.

dla k II SP (13 oddziałów – 304 dzieci):

na podręczniki do języka nowożytnego ..... 7 746,75 zł.

na ćwiczenia ..... 15 048,00 zł.

dla kl. IV SP (10 oddziałów – 211 dzieci):

na podręczniki i materiały edukacyjne ..... 29 008,33 zł.

na ćwiczenia ..... 4 802,32 zł.

dla kl. I GM (9 oddziałów – 212 dzieci):

na podręczniki i materiały edukacyjne ..... 53 671,86 zł.

na ćwiczenia ..... 5 217,21 zł.

W kwietniu 2016 r., rozpoczęło się zbieranie danych niezbędnych do naliczenia właściwej dotacji na zakup podręczników dla kolejnych oddziałów zgodnie z harmonogramem MEN, na kolejny rok szkolny. W czerwcu zostały zamówione podręczniki:

dla Szkół Podstawowych

Kl. I (116 uczniów)

ćwiczenia ..... 5 742,00 zł

Kl. II (313 uczniów)

ćwiczenia ..... 15 493,50 zł

Kl. III (303 uczniów)

podręczniki ..... 14 998,50 zł

ćwiczenia ..... 7 821,00 zł

Kl. IV (264 uczniów)

Podręczniki..... 9 702,70 zł
 ćwiczenia..... 6 534,00 zł

dla Gimnazjów

Kl. I (208 uczniów)

podręczniki..... 3 712,80 zł
 ćwiczenia..... 5 148,00 zł

Kl. II (213 uczniów)

podręczniki..... 5 271,75 zł
 ćwiczenia..... 54 949,44 zł

5. Pomoc materialna dla studentów.

W celu wsparcia finansowego zamieszkałym na terenie Gminy studentom szkół wyższych szczególnie wyróżniającym się w nauce i osiągającym wysokie wyniki Rada Gminy ustanowiła stypendium im. Jana Pawła II. Stypendium przyznawane jest na jeden semestr nauki i wynosi do 600 zł miesięcznie.

Tabela 32. Nakłady finansowe na stypendia studenckie w latach 2009 – 2015

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba studentów	11	12	25	32	27	23	40
Nakłady finansowe w zł	29 536	36 000	50 916	51 000	50 730	52 932	51 528

6. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych.

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy, rozpatrywano zgodnie z dyspozycją art. 70b ustawy o systemie oświaty wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy, lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych. W roku szkolnym 2015/2016 dofinansowanie do kształcenia młodocianego pracownika otrzymało 3 pracodawców łącznej wysokości 26 723,58 zł.

7. Kontrola spełniania obowiązku nauki przez młodzież w wieku 16 – 18 lat.

Ważnym zadaniem realizowanym w roku szkolnym 2015/2016 była kontrola obowiązku nauki. Obowiązkowi nauki podlega młodzież w wieku od 16 lat do ukończenia 18 lat. Zgodnie z prawem szkoły do których uczęszczają uczniowie po ukończeniu gimnazjum, są zobowiązane do poinformowania gminy, w której uczniowie zamieszkują, o miejscu realizacji obowiązku nauki. W praktyce, niestety niewiele szkół przestrzega tego przepisu. Dlatego też co roku wysyłanych jest ok. 200 – 300 pism kierowanych do rodziców uczniów z pytaniem o szkołę do której dziecko uczęszcza. Rodzice dziecka są zobowiązani przedstawić taką informację w gminie. Niespełnianie obowiązku nauki podlega egzekucji administracyjnej na podstawie art. 20 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Tabela 33. Kontrola obowiązku nauki

Lp.	Wyszczególnienie	
1.	Liczba uczniów zobowiązanych do spełniania obowiązku nauki (roczniki 1997-1999)	371
2.	Liczba uczniów spełniających obowiązek nauki:	341
3.	Liczba młodzieży zameldowanej, ale niezamieszkałej na terenie gminy, co do której brak informacji o spełnianiu bądź niespełnieniu obowiązku nauki	30

W przypadku 30 uczniów prowadzone jest postępowanie wyjaśniające, bowiem brak jest wymaganych prawem dokumentów potwierdzających spełnianie obowiązku nauki. Na podstawie zebranych informacji (oświadczeń dalszych członków rodziny, znajomych) istnieje domniemanie o innym miejscu zamieszkania tych osób, niż miejsce ich stałego zameldowania.

8. Pozyskiwanie środków spoza budżetu.

Wykonanie w dochodach i wydatkach gromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów.

Budżety szkół i przedszkoli w 2015 roku były zasilane przez dochody gromadzone na wydzielonym rachunku dochodów, które uzyskiwano ze świadczenia usług edukacyjnych, użyczenia sal gimnastycznych i lekcyjnych na prowadzenie różnego rodzaju zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych, otrzymanych darowizn oraz wpłat za żywienie dzieci w gminnych przedszkolach.

W Komorowie z uzyskanego przychodu w kwocie 116 702,21 zł, wydatkowano środki w wysokości 106 177,45 zł między innymi na:

- umowy zlecenia,
- zakup nagród dla uczniów za udział w konkursach,
- zakup publikacji, artykułów do wyposażenia sal, uchwytów do projektora, mebli do sal lekcyjnych, osłon na ściany do hali sportowej, lamp do projektorów, komputerów, laptopów i drukarek itp.,
- zakup piłek, pomponów na lekcje w-f, projektorów do tablic interaktywnych, ekranów ściennych, map, laptopów, drukarek,
- wykonanie plakatów i zaproszeń na konkurs i dzień otwarty, banerów, przewóz uczniów na zawody sportowe, przeprowadzenie żywej lekcji historii, warsztaty z robotyki, przeniesienie tablicy wyników sportowych, koszty transportu przesyłek, kontrola placu zabaw, montaż tablic interaktywnych, wykonanie listew do trybun, dowóz dzieci na basen, projektowanie strony internetowej,
- opłaty sądowe.

Pozostałe środki finansowe w kwocie 10 524,76 zł, odprowadzono do budżetu Gminy.

W Michałowicach uzyskano przychód w kwocie 134 644,86 zł, wydatkowano zgromadzone środki w wysokości 93 476,95 zł między innymi na:

- zakup materiałów biurowych, środków do utrzymania czystości, kanałów wentylacyjnych do zamontowania w jadalni, koszy na boisko szkolne,

- zakup komputerów, oprogramowania do tablic interaktywnych, prenumeraty czasopism, map i globusów, bramek do piłki ręcznej i siatkówki,
- montaż, podłączenie i uruchomienie instalacji wyciągowej w pomieszczeniu stołówki, wykonanie i zamontowanie ścian transparentnych w hali namiotowej.

W Nowej Wsi z uzyskanego przychodu w kwocie 117 989,67 zł, wydatkowano środki w kwocie 114 588,04 zł m.in. na:

- zakup nagród dla uczniów za udział w konkursach,
- zakup mączki ceglanej do renowacji kortów, namiotów na imprezy szkolne, dzienników, arkuszy ocen, legitymacji, dyplomów, siatki i prętów do zamocowania siatki ogrodzeniowej, roślin ozdobnych i trawy, listew na wymianę uszkodzonych w ławkach, części zamiennych do komputerów, paneli podłogowych, drzwi ościeżnic do wymiany popsutych, artykułów do prac remontowych, mebli do sal, odkurzaczy, czajników, chłodziarki, pieca konwekcyjno-parowego,
- zakup książek do biblioteki, pomocy dydaktycznych do zajęć, zabawek i gier,
- wykonanie projektów budowlano-kosztorysowych na remont pomieszczeń szkolnych, wyburzenie sanitariatów i zrobienie sali lekcyjnej, naprawa tablicy wyników na hali sportowej oraz naprawa pękniętej rury wodociągowej,
- przewóz uczniów na zawody sportowe, opłaty pocztowe, wykonanie i montaż bramy wjazdowej na boisko szkolne, usługi transportowe, opłata za oprogramowania i licencje, okresowe badania windy, utrzymanie strony internetowej, przegląd kotłów CO,
- opłaty sądowe.

Pozostałe środki finansowe w kwocie 3 401,63 zł , odprowadzono do budżetu Gminy.

Dochody własne w **przedszkolu gminnym w Michałowicach** uzyskano w kwocie 188 501,19 zł (wpłata rodziców za żywienie i wpłata za najem sali) i zostały wydatkowane na żywienie dzieci w wysokości 187 950,42 zł oraz na zakup gier edukacyjnych.

Pozostałe środki finansowe w kwocie 172,03 zł , odprowadzono do budżetu Gminy.

W **przedszkolu gminnym w Nowej Wsi** uzyskano dochody w kwocie 81 020,38 zł, które zostały wydatkowane na żywienie dzieci w wysokości 80 823,75 zł.

Pozostałe środki finansowe w kwocie 196,63 zł , odprowadzono do budżetu Gminy.

IX. Finansowanie zadań oświatowych.

W roku szkolnym 2015/2016 realizowano szereg zadań wynikających z ustawowych obowiązków gminy na rzecz uczniów i szkół. Najważniejszym zrealizowanym zadaniem Gminy było zabezpieczenie na odpowiednim poziomie środków finansowych przedszkolom i szkołom prowadzonym przez Gminę na ich działalność, w tym na wynagrodzenia pracowników, eksploatację i wyposażenie budynków, a także środków finansowych w formie dotacji do działających w Gminie niepublicznych przedszkoli, punktów przedszkolnych i żłobków.

Wysokość środków na działalność szkół i przedszkoli różni się wysokością od środków jakie gmina otrzymuje z budżetu państwa. Część wydatków związanych z finansowaniem działalności szkół samorządy pokrywają z tzw. subwencji oświatowej. Przekazywana subwencja niestety nie pokrywa całości wydatków związanych z realizacją zadań oświatowych nałożonych na samorząd. Gmina w celu zapewnienia właściwego poziomu nauczania oraz warunków do nauki dotuje szkoły z własnego budżetu.

Od września 2013 roku gmina otrzymuje także dotację na każde dziecko korzystające z wychowania przedszkolnego. W roku 2016 dotacja na dziecko wyniosła rocznie 1370 zł. Koszt utrzymania dziecka w gminnym przedszkolu wyniósł 906,14 zł miesięcznie (10 873,68 zł rocznie).

Wydatki na oświatę w roku budżetowym 2015 stanowiły 32,55% w ogólnych wydatkach budżetu gminy Michałowice (bez wydatków inwestycyjnych).

Tabela 34. Wydatki na oświatę z budżetu Gminy.

Wydatki	2015 rok	%
Ogółem Gmina	94 853 394,00	100,00
Ogółem „oświata”	37 122 637,00	39,14
z tego: subwencja oświatowa	18 501 154,00	49,84
z budżetu Gminy	11 175 056,00	30,10
Inwestycje	6 244 829,00	16,82
dotacje	1 201 598,00	3,24

Wykres 12. Udział „oświaty” w ogólnych wydatkach Gminy.

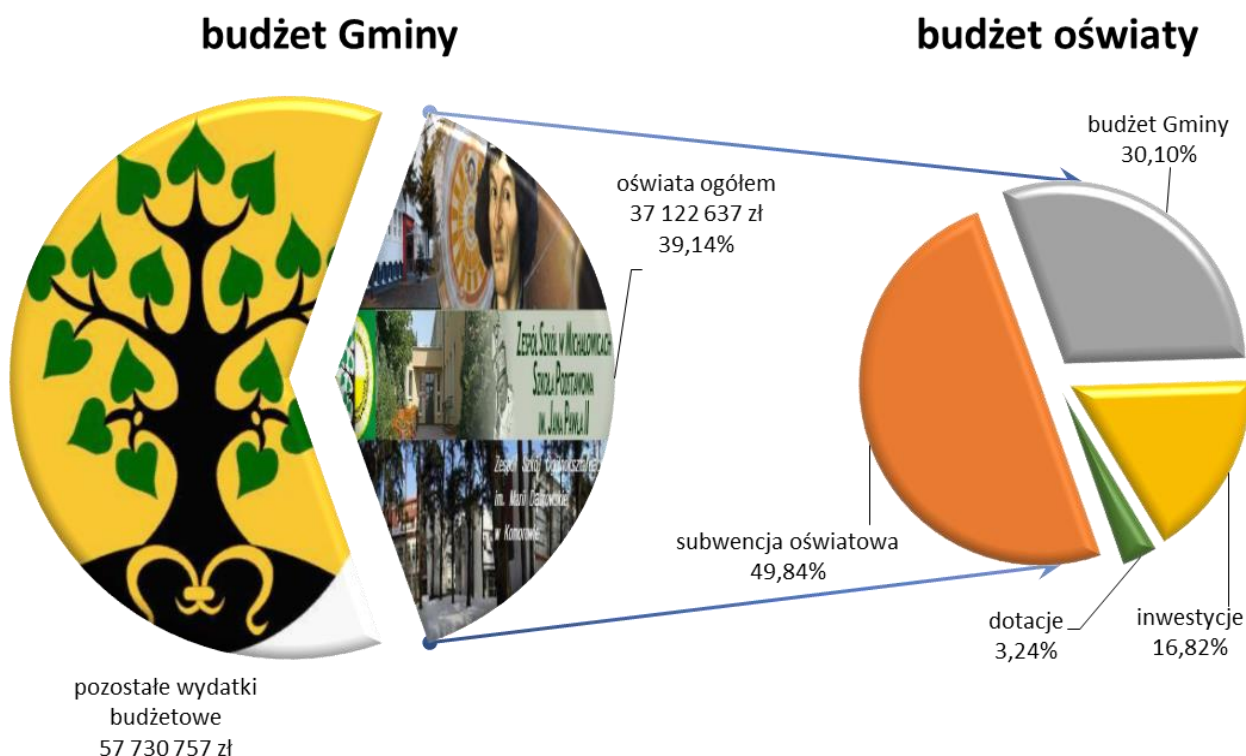
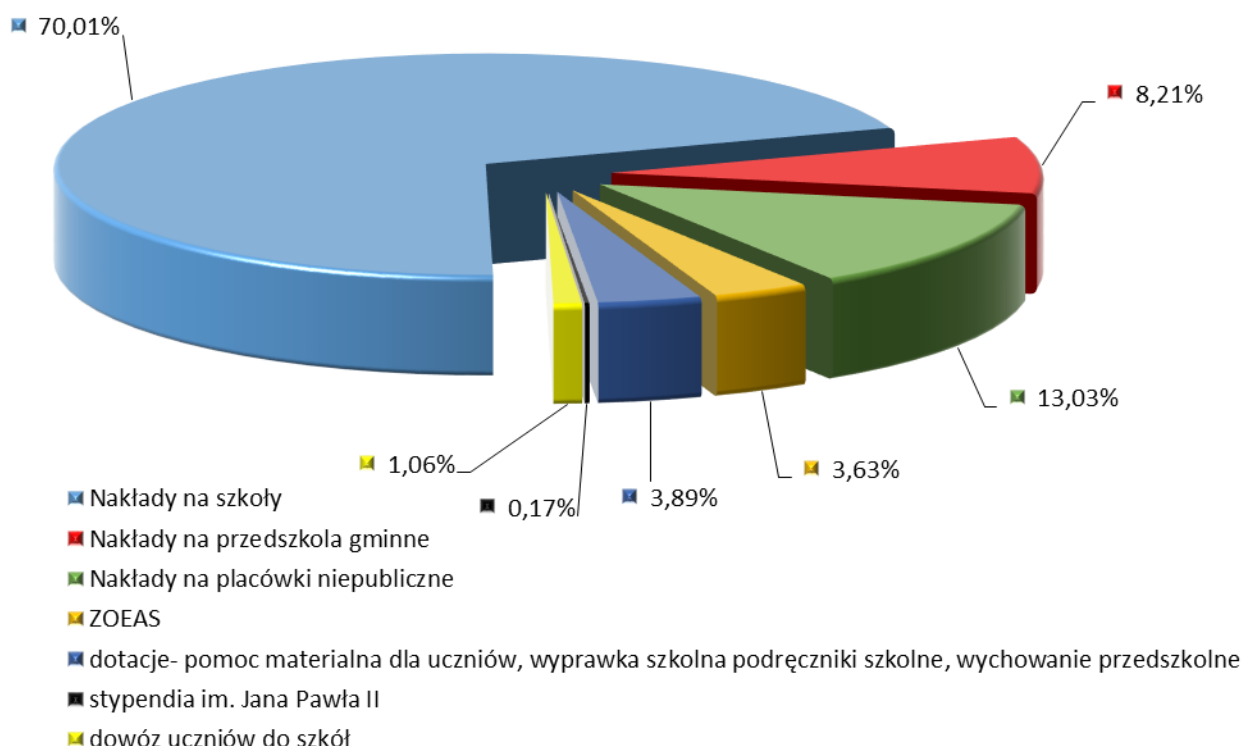

Tabela 35 Nakłady finansowe na „oświatę” (bez wydatków inwestycyjnych)

L.p.	Wyszczególnienie	2015 rok	%
1	„oświata”	30 877 808,00	100,00%
2	nakłady na szkoły	21 618 159,00	70,01%
3	nakłady	na przedszkola gminne	2 534 454,00 8,21%
		na placówki niepubliczne	4 023 825,00 13,03%
4	ZOEAS	1 119 629,00	3,63%
5	dotacje- pomoc materialna dla uczniów, wyprawka szkolna podręczniki szkolne, wychowanie przedszkolne	1 201 598,00	3,89%
6	stypendia im. Jana Pawła II	52 936,00	0,17%
7	dowóz uczniów do szkół	327 207,00	1,06%

Wykres 13. Udział poszczególnych nakładów finansowych w „oświacie”

1. Wydatki bieżące w oświacie.

Wydatki bieżące związane są z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania obiektów jednostek samorządu terytorialnego (szkół i przedszkoli) oraz zaspokajaniem bieżących potrzeb wynikających z realizacji zadań własnych gminy.

Tabela 36. Struktura bieżących wydatków oświatowych w 2015 r. i planowanych w 2016 r.

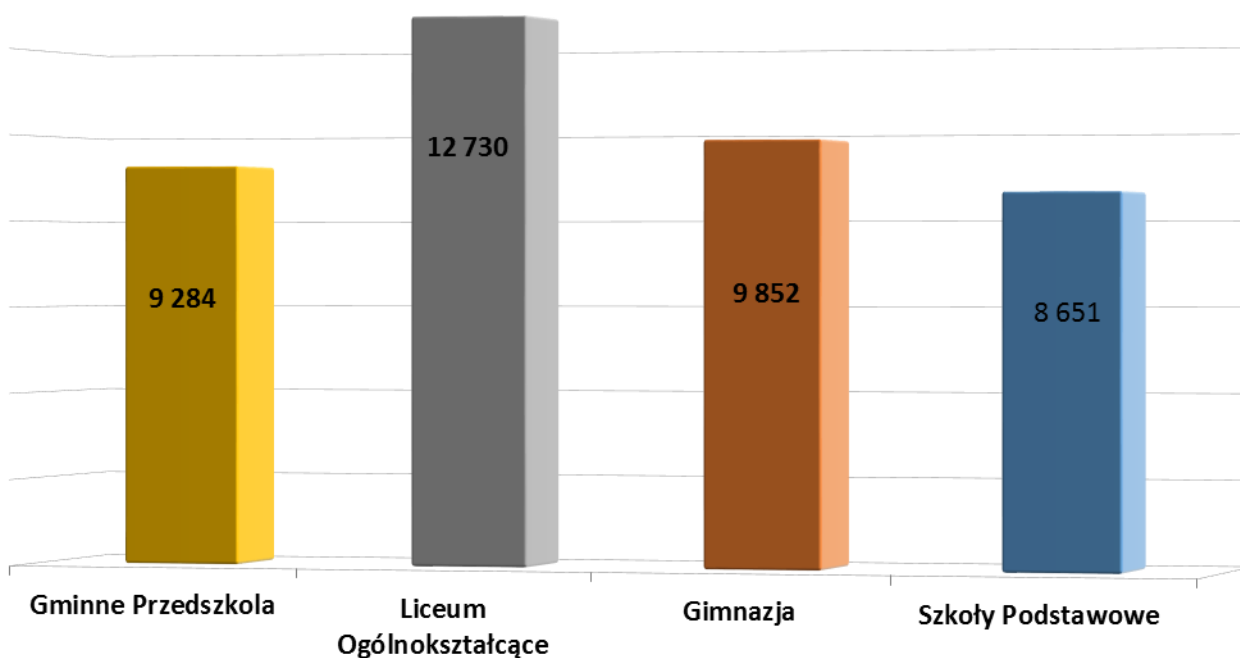
Bieżące wydatki oświatowe Gminy Michałowice wykonanie za 2015 r. i plan 2016 r. według rozdziałów klasyfikacji budżetowej (w zł)				
Rozdz.	Nazwa	2015	Plan 2016	2016 do 2015
80101	Szkoły podstawowe	11 751 210,00 zł	13 329 063,00 zł	113,43%
80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	634 384,00 zł	875 759,00 zł	138,05%
80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych-dotacja	30 492,00 zł	22 000,00 zł	72,15%
80104	Przedszkola, w tym:	5 949 200,00 zł	6 748 476,00 zł	113,44%
	publiczne	2 525 571,00 zł	3 037 301,00 zł	120,26%
	niepubliczne	3 423 629,00 zł	3 711 175,00 zł	108,40%
80106	Inne formy wychowania przedszkolnego	668 996,00 zł	653 140,00 zł	97,63%
80110	Gimnazja	5 433 602,00 zł	5 979 830,00 zł	110,05%
80113	Dowożenie uczniów do szkół	327 207,00 zł	395 000,00 zł	120,72%
80114	ZOEAS	1 119 629,00 zł	1 215 925,00 zł	108,60%
80120	Licea ogólnokształcące	1 690 619,00 zł	1 669 454,00 zł	98,75%
80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	113 470,00 zł	122 408,00 zł	107,88%
80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	796 625,00 zł	1 001 355,00 zł	125,70%
80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących	704 004,00 zł	806 575,00 zł	114,57%
80309	Pomoc materialna dla studentów	52 936,00 zł	53 000,00 zł	100,12%
85305	Żłobki	140 580,00 zł	283 200,00 zł	201,45%
85306	Kluby dziecięce	2 270,00 zł	26 400,00 zł	1163,00%
85401	Świetlice szkolne	1 316 638,00 zł	1 495 283,00 zł	113,57%
85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	0,00 zł	25 600,00 zł	-
85412	Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży	16 275,00 zł	40 000,00 zł	245,78%
85415	Stypendia naukowe i sportowe	118 935,00 zł	151 144,00 zł	127,08%
85415	Pomoc materialna dla uczniów	10 736,00 zł	3 000,00 zł	27,94%
Wydatki ogółem		30 877 808,00 zł	34 896 612,00 zł	113,02%

Tabela 37. Koszt utrzymania 1 ucznia i 1 oddziału w szkole oraz w przedszkolu w 2015 r.

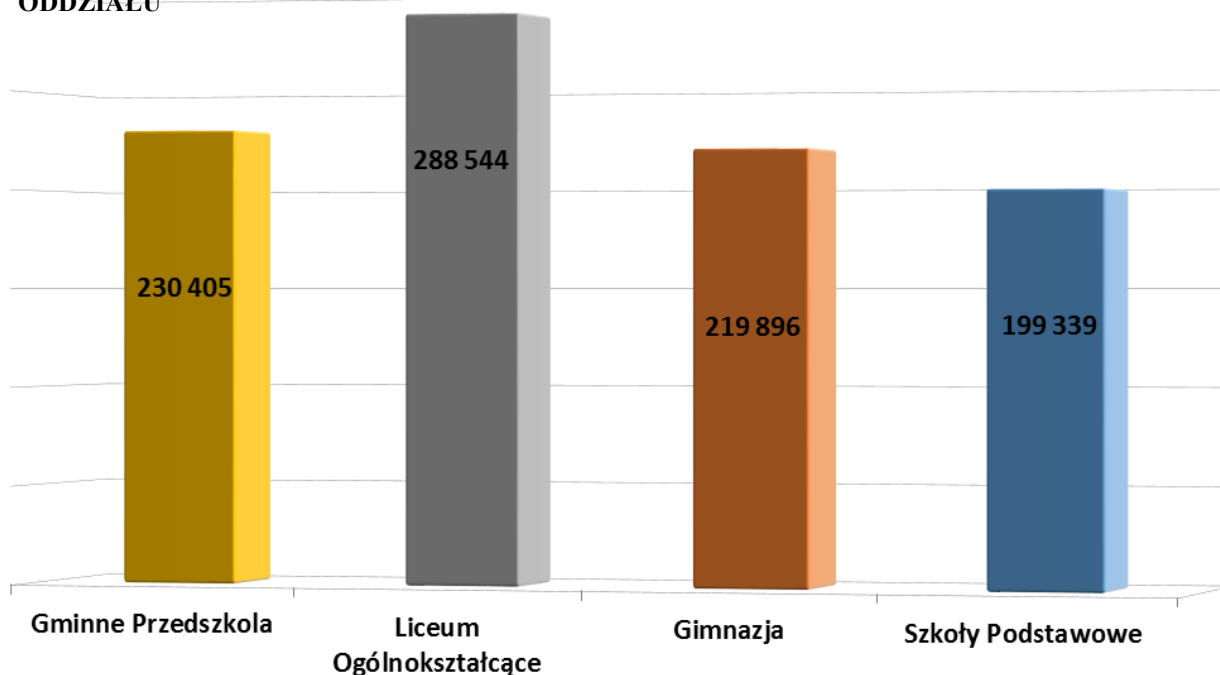
Jednostki organizacyjne	uczniowie	oddziały	nakłady finansowe	koszt utrzymania 1 ucznia-rocznie	koszt utrzymania 1 oddziału-rocznie
Szkoły podstawowe	1 682	73	14 551 777	8 651	199 339
Gimnazja	558	25	5 497 396	9 852	219 896
Liceum ogólnokształcące	136	6	1 731 265	12 730	288 544
Gminne przedszkola	273	11	2 534 454	9 284	230 405

Wykres 14. Średnioroczne koszty utrzymania w placówkach oświatowych w 2015 r.

UCZNIĄ

ODDZIAŁU

Średnie wymagane wynagrodzenie nauczycieli w ujęciu średniorocznym, powinno kształtować się co najmniej na następującym poziomie:

- dla nauczycieli stażystów: 2 717,59 zł,
- dla nauczycieli kontraktowych: 3 016,52 zł,
- dla nauczycieli mianowanych: 3 913,33 zł,
- dla nauczycieli dyplomowanych: 5 000,37 zł.

Tabela 38. Średnioroczne wydatki płacowe nauczycieli w 2015 r.

Lp	Stopnie awansu zawodowego	Wskaźniki określone w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela	Średnie wynagrodzenie		Średnioroczna liczba etatów ustalana dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych		Suma iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, ustalonych dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych	Wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty nauczyciela	Kwota różnicy
			od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia	od dnia 1 września do dnia 31 grudnia	od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia	od dnia 1 września do dnia 31 grudnia			
1	stażysta	100%	2 717,59	2 717,59	8,78	9,88	298 282,68	311 232,08	12 949,40
2	kontraktowy	111%	3 016,52	3 016,52	42,00	51,66	1 636 884,41	1 840 189,71	203 305,30
3	mianowany	144%	3 913,33	3 913,33	72,27	72,12	3 391 448,31	3 667 332,12	275 883,81
4	dyplomowany	184%	5 000,37	5 000,37	99,01	103,58	6 032 446,37	6 726 708,51	694 262,14

W przypadku nieosiągnięcia w roku 2015 wysokości średnich wymaganych wynagrodzeń, o których mowa powyżej, organ prowadzący placówkę oświatową, będący jednostką samorządu terytorialnego, ustala kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku, a minimalnymi wydatkami na ten cel wymaganymi przepisami Karty Nauczyciela. Zgodnie z zapisami art. 30a ust. 3 KN, tak wyliczona kwota różnicy jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych i pobierających wynagrodzenie w roku sprawozdawczym i wypłacana w terminie do 31 stycznia roku następnego, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego.

W roku szkolnym 2015/2016 Gmina Michałowice nie musiała wypłacać dodatku uzupełniającego, ponieważ wysokość wynagrodzeń nauczycieli na wszystkich stopniach awansu zawodowego, przekraczała wymaganą przez przepisy prawa.

Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2015/2016 jest szczegółowym materiałem opisującym sposób realizacji zasadniczych przedsięwzięć edukacyjnych, opracowanym według przyjętego schematu. Stanowi kompleksowe podsumowanie stanu gminnego systemu edukacji. Wójt Gminy jako organ wykonawczy przedstawia organowi stanowiącemu – Radzie Gminy, informację o stanie realizacji przez gminę zadań oświatowych, określonych przepisami prawa.

Zakres przygotowanych informacji nie wyczerpuje wszystkich działań gminy, niektóre z nich traktuje w sposób ogólny. Koszty utrzymania placówek oświatowych podlegają

natomiast analizie w części opisowej do sprawozdania z wykonania budżetu gminy, nie zostały więc zawarte w opracowaniu.

Niniejsze opracowanie zostało skonsultowane z dyrektorami placówek oświatowych. Zebrane informacje dają natomiast obraz stanu oświaty w gminie Michałowice w zakresie organizacji, kadry pedagogicznej, wyposażenia a przede wszystkim informacji o wynikach osiąganych przez uczniów na sprawdzianach i egzaminach. Działania Gminy dotyczące realizacji polityki edukacyjnej, ukierunkowane są na zaspokajanie potrzeb edukacyjnych dzieci, młodzieży i obywateli, rozwój szkół i przedszkoli oraz świadczenie usług edukacyjnych na możliwie najwyższym poziomie.

Wójt Gminy Michałowice

Październik 2016 rok.

Opracowanie: Zespół Obsługi Ekonomiczno – Administracyjnej Szkół Gminy Michałowice

Na podstawie:

1. *Arkuszy organizacyjnych szkół i przedszkoli*
2. *Informacji z placówek oświatowych*
3. *Systemu Informacji Oświatowej*
4. *Dokumentów zgromadzonych w Zespole Obsługi Ekonomiczno-administracyjnej Szkół*
5. *Sprawozdań Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie.*
6. *Kalkulatora EWD ze strony www.ewd.edu.pl*

Spis treści

I.	Wstęp, metryczka gminy	1
II.	Demografia	3
III.	Organizacja i baza lokalowa szkół i przedszkoli	5
IV.	Kadra i system doskonalenia zawodowego	9
	1. Kadra i awans zawodowy nauczycieli	9
	2. System doskonalenia zawodowego nauczycieli	13
V.	Proces nauczania i wyrównywania szans edukacyjnych	14
	1. Wyniki sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej	16
	2. Wyniki egzaminu gimnazjalnego	18
	3. Egzamin maturalny	22
VI.	Osiągnięcia i sukcesy uczniów	24
VII.	Formy pracy wychowawczej, działalności profilaktycznej oraz bezpieczeństwo w szkole	32
VIII.	Realizacja zadań oświatowych gminy na rzecz uczniów	36
	1. Dowóz uczniów do szkół	36
	2. Zapewnienie właściwych warunków kształcenia dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	37
	3. Pomoc materialna dla uczniów	37
	4. Rządowe programy "Wyprawka szkolna" i "Darmowy podręcznik"	38
	5. Pomoc materialna dla studentów	40
	6. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych	40
	7. Kontrola spełniania obowiązku nauki przez młodzież w wieku 16-18 lat	40
	8. Pozyskiwanie środków spoza budżetu	41
IX.	Finansowanie zadań oświatowych	42
	1. Wydatki bieżące w oświacie	44

Spis tabel

Tabela 1. Metryczka gminy	3
Tabela 2. Rzeczywiste i przewidywane liczby uczniów ogółem	4
Tabela 3. Liczba urodzonych dzieci w danym roku	5
Tabela 4. Organizacja szkół i przedszkoli w roku szkolnym 2015/2016	6
Tabela 5. Wskaźniki dla publicznych placówek oświatowych	6
Tabela 6. Organizacja przedszkoli publicznych i niepublicznych w r. szk. 2015/2016	7
Tabela 7. Stopień zaspokojenia potrzeb na miejsca wychowania przedszkolnego	7
Tabela 8. Wykaz żłobków działających w roku szkolnym 2015/2016	8
Tabela 9. Dane i wskaźniki oświatowe w ostatnich trzech latach szkolnych dla placówek prowadzonych przez Gminę ...	8
Tabela 10. Wyposażenie szkół w komputery	9
Tabela 11. Kadra nauczycielska zatrudniona w przedszkolach i szkołach	10
Tabela 12. Poziom wykształcenia nauczycieli	10
Tabela 13. Kadra nauczycielska według stopnia awansu zawodowego	11
Tabela 14. Awans zawodowy nauczycieli	12
Tabela 15. Wyniki klasyfikacji i promocji uczniów	14
Tabela 16. Frekwencja w szkołach i roczne oceny klasyfikacyjne zachowania	14
Tabela 17. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych (rok szkolny 2015/2016) tygodniowo	15
Tabela 18. Przeznaczenie godzin „karcianych” w roku szkolnym 2015/2016 tygodniowo.....	15
Tabela 19. Rozkład średnich wyników szkół podstawowych w przedziałach skali staninowej	17
Tabela 20. Wyniki egzaminu na zakończenie nauki w szkole podstawowej w latach 2011 – 2016	17
Tabela 21. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2016 r.	20
Tabela 22. Egzamin maturalny – 2016 r.	22
Tabela 23. Ważniejsze osiągnięcia uczniów	24
Tabela 24. Udział dzieci z Gminnego Przedszkola w Michałowicach w konkursach	26
Tabela 25. Konkursy szkolne organizowane w szkołach gminnych	27
Tabela 26. Ważniejsze osiągnięcia sportowe uczniów szkół gminnych	29
Tabela 27. Formy pracy wychowawczej w 2015/2016 r. oparte na programie wychowawczym i programie profilaktyki	32
Tabela 28. Dowożenie uczniów do szkół w roku szkolnym 2015/2016	36
Tabela 29. Dowożenie uczniów do szkół w latach 2011 – 2016	36
Tabela 30. Wsparcie materialne dla uczniów	37
Tabela 31. Nakłady finansowe na pomoc materialną dla uczniów w latach 2011– 2015 (w zł).....	38
Tabela 32. Nakłady finansowe na stypendia studenckie w latach 2009-2015	40
Tabela 33. Kontrola obowiązku nauki	41
Tabela 34. Wydatki na oświatę z budżetu Gminy	43
Tabela 35. Nakłady finansowe na „oświatę”	44
Tabela 36. Struktura bieżących wydatków oświatowych w 2015 r. i planowanych w 2016 r.	45
Tabela 37. Koszt utrzymania 1 ucznia i 1 oddziału w szkole i przedszkolu w 2015 r.	46
Tabela 38. Średnioroczne wydatki placowe nauczycieli w 2015 r.	47

Spis wykresów

Wykres 1.	Liczba dzieci i młodzieży zamieszkałych w gminie Michałowice w/g roczników	4
Wykres 2.	Liczba urodzeń w poszczególnych obwodach szkolnych z lat 2010-2015	5
Wykres 3.	Poziom wykształcenia nauczycieli.....	11
Wykres 4.	Nauczyciele w podziale na stopień awansu zawodowego	11
Wykres 5.	Zatrudnieni nauczyciele w podziale na stopień awansu z lat 2011-2016.....	12
Wykres 6.	Wyniki ze sprawdzianu umiejętności w klasach VI szkół podstawowych	16
Wykres 7.	Skala staninowa średnich wyników szkół w Gminie w 2016 r.	16
Wykres 8.	Wyniki z egzaminu na zakończenie nauki w szkole podstawowej w latach 2011 – 2016 r.	17
Wykres 9.	Wyniki z egzaminu gimnazjalnego w 2016 r.	18
Wykres 10.	EWD gimnazjalne dla powiatu – wskaźniki trzyletnie	21
Wykres 11.	EWD maturalne dla województwa – wskaźniki trzyletnie.....	23
Wykres 12.	Udział „oświaty” w ogólnych wydatkach Gminy	43
Wykres 13.	Udział poszczególnych nakładów finansowych w „oświacie”	44
Wykres 14.	Średnioroczne koszty utrzymania w placówkach oświatowych w 2015 r.	46